ԹԻՒ 7698 19 ՕԳՈՍՏՈՍ 1911 ՈՒՐԲԱԹ 1 Semptembre 1911 N. 7698 جمعه ١٩ اغستوس ١٣٢٧ نومرو ٧٦٩٨

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՈՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
يومی وسياسی غزته
صاحب امتياز ومديری قره‌كين بوياجيان
درسعادت — غلطه
ابونه فيآتلری پوسته اجرتيله برابر ولايات ايچون سنه‌لكی ١٠٠ آلتی آيلغی ٥٤ غروشدر.

نسخه‌سی ١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ
ՀԻՄՆԵՍԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 پازار ايرتسندن ماعدا هر كون نشر اولونور . تاريخ تأسيسی ١٨٨٣

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	35	20 Ֆր.

ԹՇՈՒԱՌԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՄԸ

ՄՈՎՍԷՍ ԵՊՍԿ. ԿԷՕՄԻՒՐՔՃԵԱՆ

Ա.

Գաղատացի օրիորդ Սարա Ալեքսանդրեանի խնդիրը մանրամասնօրէն պարզել տուքը մեր ընթերցողներուն, յաջորդական երեք յօդուածներու մէջ, խօսքս կը վերջացնէի ըսելով.

«Կ'ուզեմ յաջորդ յօդուածով մը խօսիլ այդ անարժան եկեղեցականին վրայ (Մովսէս Կէօմիւրքճեան) որ փոխանակ, իբրեւ Առաջնորդ, անտէր ու հալածական աղջկան մը պաշտպան կանգնելու, փորձած է պարզապէս անարգ կաւատի մը դերը կատարել։»

Շատերու համար այդ կաւատ բառը գուցէ խիստ թեթեւ պիտի երեւայ Առաջնորդի մը մասին որ ո՛չ միայն պաշտպան չուզեր կանգնիլ անօգնական որբուհիի մը՝ այլ անոր դէմ կը դառնէ խոյատակաբար։

Իրականութիւնը այնքա՛ն սոսկալի ու ահռելի է որ մարդուս սարսուռ կը պատճառէ։

Ահա՛ աղջիկ մը որ ո՛ւ է պաշտպան չունի, հարուստ, գեղեցիկ ու մանկամարդ է սակայն, բայց իր ազգականներէն ոմանք աչք տնկած են իր հարստութեան վրայ, իր շուրջը կան կարգ մը շողոքորթ ու յայրատ անձեր որոնք իր հարստութեան հետ կուսութիւնն ալ կ'ուզեն յափշտակել։ Իր հալածիչները զօրաւոր են և առանց խղճմտանքի, ո՛ւ է արգելքի առջեւ կանգ առնել չեն ուզեր, ո՛ւ է սրբութիւն չեն յարգեր, կիրքն ու մոլութիւնը զիրենք կուրցուցած են։ Աղջիկը, սակայն, հակառակ իր մանկամարդ հասակին, անփորձութեան և անօգնական վիճակին, կորովի նկարագիր մը ունի, կ'ուզէ իր անձն ու ինչքը պաշտպանել [illegible] գայլերուն դէմ։ Ու անյուր պայքար մը կը սկսի հե՛գ աղջկան ու իր հալածիչներուն միջեւ։ Վալին, ոստիկանական իշխանութիւնը, վալիին պաշտօնակից չարագործները, աղջկան մօտիկ ազգականները, ամենքն ալ իրեն դէմ զինուած են։ Նոյնիսկ չեն խղճար գիշերանց տունը մտնելու, իր կուսական սենեակը պղծելու...։ Եւ բոլոր այս յարձակումներուն մանկամարդ աղջիկը կը դիմադրէ աննման կորովով մը։

Վերջապէս այս անհաւասար պայքարէն ընկճուած, օր մըն ալ, իբրեւ հուսկ ապաւէն կ'երթայ կ'իյնայ իր «Առաջնորդին» Մովսէս եպիսկոպոս Կէօմիւրքճեանի ոտքը, անոր պաշտպանութիւնը հայցելու համար։

Եւ ահա՛ այդ թշուառական արարածը, այդ անամօթ մարդը, փոխանակ թեւ ու թիկունք ըլլալու խեղճ ու անտէր աղջկան մը, զայն կ'ուզէ նետել նախ, հասարակ կաւատի մը պէս, իրեն [illegible] ծոցը, և յետոյ, այդքանով չգոհանալով կը փորձէ նաեւ զայն կողոպտել, միանալով անոր անիրաւ ազգականներուն։ Կաւատ ու աւազակ միանգամայն, ահա՛ ինչպէս կը ներկայանայ այսօր Մովսէս Կէօմիւրքճեան անուն սարքին արարածը որ Գաղատիոյ Հայոց առաջնորդն է...։

Եւ Պատրիարքարանը գիտէ բոլոր այս խաղքութիւնները, Տեղապահն ու Փոխանորդը ծանօթ են խնդրին բոլոր մանրամասնութիւններուն, այսուհանդերձ մինչեւ այս վայրկեանս այդ անամօթը Գաղատիոյ Առաջնորդ է, մինչ վալին, Նազըմ փաշա, նոյն այդ արարքներուն հետեւանքով պաշտօնանկ եղաւ։

Ամիսներէ ի վեր օրիորդ Սարա Ալեքսանդրեան Պատրիարքարան դիմած ու բողոքած է այդ անարժան Առաջնորդին դէմ և իր բողոքը անլսելի մնացած է։ Նոյնիսկ բողոքագրին պատճէնը եթէ վերջերս թերթերուն մէջ հրատարակուեցաւ «Արեւելք»ի խմբագրութեան փնտռտուքներուն հետեւանքով էր, եթէ ո՛չ բոլորովին մոռացութեան պիտի տրուէր անշուշտ։

Ինչո՞ւ Պատրիարքարանի այս մեղապարտ ներողամտութիւնը այդ անարժան եկեղեցականին հանդէպ։

Այս կէտը գուցէ առիթ պիտի ունենամ լուսաբանելու։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԴԱՀԼԻՃԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԶՐՈՅՑՆԵՐԸ ԵՒ ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԱՔՔԸ ՓԱՇԱՆ

Ամսէ մը ի վեր գրեթէ մշտական կերպով զրոյց կը շրջի թէ դահլիճը պիտի փոխուի, թէ Հաքքը փաշան հրաժարական պիտի տայ, թէ այինչը կամ այնինչը վարչապետ պիտի կոչուի, անուանելով իրեն պաշտօնակից այս ու այն անձերը։

Այս բոլոր զրոյցները առաջ կուգան ըստ մեզ սա երկու պատճառներէն. 1. Սահմանադրական ոգիին ու բարքերուն մեր ուղեղներուն մէջ տակաւին պէտք եղած կերպով թափանցած չըլլալէն։ 2. Կարգ մը մարդոց իրենց անձնական բաղձանքները իբր իրականութիւն առնելէն և իբր այնպիսի ալ հաւատացնել ուզելէն։

Առաջին պարագան կը հաստատէ թէ չգիտենք որ Խորհրդարանը փակ եղած ատեն վարչապետին կամ դահլիճին փոփոխութիւնը սահմանադրական օրէնքին և տրամաբանապէս ընդունուած ու կիրարկութեան մէջ եղած դրութեանց ու սովորութեանց հակառակ է, և ոչ մէկ պատճառ՝ բացի վարչապետին անձնական փափաքէն՝ կրնայ զինքը հրաժարման ստիպել, ցորչափ Խորհրդարանը փակ է, զի կարելի չէ գիտնալ թէ իրեն վրայ վստահութիւն ունեցող մեծամասնութիւնը փոխուած է թէ ոչ։ Սահմանադրական օրէնքներուն ճշգրիտ ըմբռնումներուն և անկեղծ ու անշահախնդիր գործադրութիւններուն հետեւանքով Կայսրն անգամ իրաւասութիւն չունի Խորհրդարանին մեծամասնութեան վստահութիւնը վայելող վարչապետը հրաժարեցնելու։ Հետեւաբար սորվիլ ինչ մարմին կամ զօրութիւն կայ որ այդ բանը կարենայ ընել։ Ըսել է ուրեմն թէ առաջին պատճառը, որ միշտ ծնունդ կուտայ դահլիճին և գլխաւորապէս վարչապետին հրաժարման առնչուող զրոյցներուն, անհիմն է այնքան որքան հակասահմանադրական։

Դալով կամաւ ու ինքնաբերաբար հրաժարման՝ Հաքքը փաշայի կողմէ, աշխատելու եռանդը և հայրենիքին ծառայելու պարտականութեան գիտակցութիւնը չենք կարծեր երբեք որ թոյլ տան իրեն ձեռնթափ ըլլալու իշխանութենէն այսպիսի փափուկ պարագաներու մէջ, երբ թէ՛ Խորհրդարանը փակ է և թէ այնչափ կարեւոր ու կնճռոտ խնդիրներ կան մէջտեղ, որոնց լուծման պարագային ինքը միայն կարող է յաջողիլ երկրին նպաստաւոր կերպով, իբրեւ այդ խնդիրները մօտէն ուսումնասիրած և բարեյաջող վախճանի մը վերածելու եղանակները գիտցող պետական կարող անձ։ Ուրեմն երբ ինքը կամաւ չհրաժարի, ամէն ենթադրութիւն անկարող է զինքը հրաժարեցնելու։

Ասկէ ինքնին կը հետեւի արդէն թէ դահլիճի հրաժարման զրոյցներուն երկրորդ պատճառն ալ աւելի անզօր կը դառնայ ու կը հալի ինքնիրեն, վասն զի կարգ մը մարդիկ որ առաջ իշխանութեան գլուխը անցնելու անձնական մարմաջէն բռնուած ըլլալուն համար է որ շարունակ կը խօսին, կը գրեն, կը կրկնեն ու կը յեղյեղեն թէ վարչապետը ու դահլիճը պիտի հրաժարին, և իրենց բաղձանքը իրականութեան տեղ կ'առնեն։

Սակայն ուղորդ է ըսել թէ Հաքքը փաշան, որ տարիներով օրէնսգիտութեան ու միջազգային իրաւագիտութեան դասախօսած է այժմ հրապարակի վրայ երեւցող գլխաւոր գործիչներէն գրեթէ մեծ մասին, այդպիսի բռի-բասեներէն վախցող ու սեղմ առող մարդ չէ։ Իր անկեղծութիւնը և հաստատամտութիւնը ի գերեւ կը հանէ բոլոր այդ բռի-բասեներուն հեղինակները և իրենց թաքուն մտքերը։ Բան չունին, թող պարապ տեղ զրոյցներ տարածեն։

Եւ արդէն հանրային գործիչներուն համար դիւրագգածութիւնը երբեք ներելի չէ։ Քննադատութեանց դէմ վշտանալ ու սրդողիլ ոչ միայն առաքինութիւն չէ, այլ բարոյական տկարութիւն կը համարուի։ Բարեբախտաբար այդ տկարութենէն զերծ է Հաքքը փաշան։

Հիմա դառնանք քննել նաեւ ուրիշ տեսակէտով թէ պէ՞տք և օգտակա՞ր է որ այս միջոցին հրաժարի Հաքքը փաշան և իրեն հետ նաեւ դահլիճը։

Այս հարցման պատասխանելու համար նախ պէտք է գիտնալ թէ որո՛նք պիտի ըլլան իրենց յաջորդները, կամ չափաւորները և կամ ծայրայեղները։ Բայց մի՛ ոչ առաջինք և ոչ միւսներն են օրուան պահանջածները։ Չափաւոր անուան տակ եղածները թէեւ պահպանողականներ են պարզապէս, բոլորովին հին գաղափարի ու դրութեան մէջ թրծուած, որոնց համար Սահմանադրութիւնը պիտակ մըն է, քան գործերու ուղեցոյց օրէնք մը։ Բնականաբար այդ տեսակ մարդիկ չեն որ հանրութեան ակնկալութիւնը պիտի պսակեն։ Դալով ծայրայեղներուն՝ սոսկալի «չոլէն», յանդուգն և անչրջահայեաց են ընդհանրապէս և թէ՛ ներքին ու թէ՛ արտաքին խնդիրներ յուզելու պատճառ կուտան և հասարակաց միտքը ու անդորրութիւնը խանգարելու հակամէտ քաղաքականութիւն մը կը բռնեն, ինչ որ տարակոյս չի կայ թէ երբեք գոհացուցիչ արդիւնք տալու հանգամանք չկրնար ունենալ և օտարներն անգամ դժգոհ ձգելու պիտի ծառայէ։

Այս երկու դաս մարդոց մէջ Հաքքը փաշան միջին ուղղութեան հետեւող մըն է. ոչ ծայրայեղ գաղափարի կը հետեւի և ոչ պահպանողական է։ Ճիշդն է, հեռատես և չրջահայեաց, չհակելով ոչ աջը և ոչ ձախը։ Եւ պէտք է խոստովանիլ թէ իր այս խոհեմ և հեռատես քաղաքականութիւնը հետեւելի միակ քաղաքականութիւնն է Թուրքիոյ արդի ներքին ու արտաքին հանգամանաց հանդէպ։ Այդ միջասահման և խորատես քաղաքականութեան շնորհիւ է որ այսօր Թուրքիա իր կատարեալ չէզոքի դիրքը կրցաւ պահել Երրեակ Ձինակցութեան և Երրեակ Համաձայնութեան միջեւ և չիյնալու ոչ մէկին ու ոչ միւսին ծուղակը։

Ուստի լաւագոյն է որ երկրին վարչութեան ղեկը իր ձեռքը մնայ, զի գիտէ զայն վարել իմաստութեամբ և հեռատեսութեամբ և արդէն կը վայելէ հաւասարապէս թէ՛ վեհապետին և թէ՛ Խորհրդարանին վստահութիւնը։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ

Թ.

(Տար. և վերջ)

Դրանից երկու էր թէ երեք օր անցած, Լազարեվը իր ստորադրեալ բոլոր զօրապետներին և շքախմբի հետ հացկերոյթի հրաւիրուեց Բասրմաջեանների կողմից, որոնց տանը նա օրաձեւ պարին մասնակցեց, օրիորդ Սոֆիկ Բասրմաջեանի և զին. Բարամեայի ընկերակցութեամբ։ Լազարեվը մի կողմից բռնել էր շնորհալի տիկին Աննա Բասրմաջեանի, միւս կողմից՝ նրանց ազգական մի նազելի տիկնոջ ձեռքը։ Յարութիւն Վեհապետեանը և նրա օրինակով՝ Սանփաննոս Մկրտիչեանը չգնացին այդ հրաւէրքին, զին. Դուխովսկոյի ներկայ լինելու պատճառով։

Լազարեվը մնաց Էրզրումում մօտ երկու շաբաթ և նրա զբօսանքն այն էր, որ գրեթէ ամէն օր գնում էր առաջ Հայոց առաջնորդարան և մէկ կամ երկու ժամ Առաջնորդի հետ նստած զրոյց էր անում ու յետ դառնում տուն։

Երբ Լազարեվը վերադարձաւ Կարս, Յարութիւն սրբազանը մնաց խոր տրամադրութեան տակ, ինչպէս և ես մնացի նրա տրամադրութեան տակ։ Լազարեվի թողած զօրեղ տպաւորութիւնը բաւական երկար ժամանակ մեր խօսակցութեան առարկան էր ծառայում։ Փոխանակուած տպաւորութիւնների և մտքերի բնական շարունակութեամբ մի օր ասացի նրան. «Տեսնո՞ւմ ես, սրբազա՛ն, թէ որչափ սխալ հիմունքների վրայ է հաստատուած եղել ձեր կազմած կարծիքը ռուսահայերի ունեցած վիճակի մասին։ Ճանաչեցիր և Լորիս-Մելիքովին, ճանաչեցիր և Լազարեվին. երկուսն էլ ռուսահայեր են, մինչդեռ որչափ տարբեր մարդիկ են նրանք՝ ազգայնական տեսակէտով, ուրեմն ռուսական ազդեցութիւնը չի կարելի ընդհանրացնել և մէկ յայտարարի վերածել»։

— Կը փորձե՞ս զիս բարեկամ թէ թշնամի մէկին կը համարիս, գոչեց Վեհապետեանը խիստ շեշտով։

— Բա՛ւ լինի, սրբազա՛ն, ոչ փորձելու

دشمن تكرار هجوم ايديور .

يكی شهر امينی حسين كاظم بكك جهدو وغيرتی واهالينك وسائط تدافعيه‌يه مراجعت ايتمسی ايله هركسك دشمنی اولان قولرا برآن كری‌يه چكلمشيدی .

هركون وقوعبولان، ١٥ مصاب بی دربی ١٥—١٦ راده‌سنه قدر تنزل ايتدی .

اكر شهر امينی عينی مكنتی واهالی دخی تدابير احتياطيه‌يی محافظه ايتمش اولسه‌لر ايدی طبيعی پك چابوق ، كندی كنديسنه كلش اولان بونامقبول مسافردن ، يقايی قورتاره‌جق ايدك .

فقط تأسف ايديله‌جك برنقطه وارسه قولرا آزالمغه باشلاديغنده مكنت وتدابيرده اومرتبه‌ده آزالدی .

هركسك آغزنده شو سوزلر طولاشمقده‌در.

— بز آرتق صويی قايناتمقدن واز كچدك ...

— بز شمدی هردرلو ميوه‌لری اكل ايديورز. ذاتاً اولان قولرا دكل ايدی‌كه ...

— جانم برشی‌ده يوقدر، بن مكمل برپاتليجان طوله‌سی واوزرنده كوزل برطوماتس صلاته‌سی وقانقيرمزی برقارپوز اكل ايدوب برقاچ قدحده قره قولاق صويی ايچدم... حمد اولسون نه‌وار؟... قولرامی ؟ اوبزدن قورقسون ...

ايشته بوآتوب طوتمه‌لرك نتايج اليمه‌سی ميدانده‌در .

دون ترامواي ايچنده هيئت صحيه اطباسندن بری ، صالی كونی بيوكدره‌ده، ٢٧ وبكقوزده ٥٠ مصاب وخصوصيله «بزم عالم» « ورشيد پاشا» وابورلرنده‌كی عساكر ميانده ، متعدد مصاب وقوعبولديغنی وخاصكويده كيلرك دها زياده اولديغنی سويله‌مكده ايدی .

لكن دوقتوره جداول رسميه‌نك، كوسترديكی عدد اومرتبه‌ده بولنماديغنی بيلديرلديكنده :

« رسمی جدوللرك كوسترديكی مقداردن خبردار دكلم. فقط حقيقت بويله‌در » ديه، جواب ويردی.

رسمی جدوللرده دخی ايكی اوچ كوندنبری مصابلر زياده‌سيله چوغالمش درلر .

فقط قولرنك بومسئله‌ده قباحتی يوقدر .

زيرا بز كنديني قوغمق اوزره برتجربه ايتديكمزده پرتيسی طوپلايوب، عزيمت ايتمكه حاضرلاندی .

لكن بز يقاسندن چكه‌رك اونی شرقه مخصوص برمهمانپرورلكله آليقويدق .

بوتهلكه‌لی زمانلرده آز چوق دوشونلر اميدلرينی يكی شهر امينی اوزرينه قويمشلردی فقط شمدی بشقه‌لری اونی دويرمك ايچون برطاقم وسائطه مراجعت ايتمكده‌درلر .

بونك باشليجه سببی ايسه كاظم بكك مكنت وفعاليت كوستروب ، حقيقةً يكی برشهر امينی اولديغنی وظيفه‌سنك نه‌قدر مهم بولنديغنی ، آكلامش اولمسی‌در .

بلديه هيئتلری شهر امينك بوقباحتنی هيچ قابل تجويز كورميه‌رك ، اتخاذ ايتمش اولديغی هردرلو تدابيره قارشی صعوبت چيقارمق اوزره وسائط مختلفه‌يه مراجعت ايتمكده‌درلر .

قولراده « علمدار » غزته‌سنی كوزدن كچيردكدن صوكره :

— بوندن ايی برنره‌ده بوله‌بيليرم .

نره‌يه كيتدم ايسه قوغديلر فقط استانبولده اهالی وحكومت بنی يكديكرندن غصب ايدوب، بنم دشمنلريمی تعقيب ايتمكده‌درلر ، ديه كندی كنديسنه برملاحظه‌ده بولنمقده‌در .

اوديان

---

(١١٩)

عبدالحميد وشرلوق هولمس

ايكنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

اون برنجی فصل

زهرلی قما

بنم ايچون اوطورمش اولديغك صنداليه اوزرنده بولنان بركيمسه عادی برمجرم‌در. وخصوصيله سن دولته قارشی خيانتده بولنمش اولان برجانی صفتيله بوراده بولنمقده‌سك ، سنك ورفقانك حركاتی دنيانك هرطرفنده‌دار آغاجلری ايله تجزيه ايديليرلر . بونی ايوجه بيلمه‌ك لازمدر .

بوندن اول سزه نظر مسامحه ايله باقديغمزدن بزم بوخيرخواهلق ومسامحه‌مز طرفكزدن علامت ضعف كبی تلقی ايدلدی.

سنكه، شمدی ايسه اومسامحه‌نك زمانی مرور ايتمش اولديغندن صوك درجه شدتله حركت ايده‌جكم .

بوبابده شوكتمآب افندمزك بكا قطعی اوامری واردر . بناءً عليه آرتق حياتك بنم المده‌در .

حياته ايسته‌ديكم وجهله اجرای حكم ايده‌بيليرم .

ظن ايتمه‌كه آغلايه‌رق ، باغيره‌رق وياخود تهديدكارانه وضعيتلرده بولنه‌رق ، اوزريمه تأثير نفوذ ايده‌بيليرسين .

بولنديغمز بومخزن اوقدر درين وديوارلر اوقدر قالينديركه هردرلو باتيردی كورولتينك بورادن طيشاری‌يه چيقمانك قابل امكان خارجنده‌در .

بورادن طيشاری‌صاغ سليم چيقمه‌ك ايچون يالكز برامید وواسطه‌يه مالكسك ، اوده سكا ايديله‌جك سؤاللره جديتله،طوغرودن طوغرويه جواب ويره‌رك ، سايهٔ مراحمواية حضرت پادشاهی‌يه صيغنمقدر ..... بوندن بشقه كنديني قورتارمق اوزره هيچ برواسطه يوقدر ...

نجيب ملحمه پاشا ، سويله‌دكری سوزلرك خانمك اوزرينه ايجه تأثير نفوذ ايتمسی ايچون برآز سكوت ايتدی ، وصوكره سوزينه دوام ايده‌رك :

— شوكتمآب افندمز ، استنطاق ايدلمكه باشلاديغكزدن برو ، كوسترديككز حركت كستاخانه‌دن طولايی صوك درجه خشم وغضبه كله‌رك ،سزی ايكنجی دفعه استنطاق ايتديرمزدن محو ايتمكی قرارلشديرمشيدی .

نهايت بز صوك برتجربه اولمق اوزره، سزی بردها استنطاق ايدوب صوكره‌سزی اولدورمك‌كی برامر استحصال ايتمكه موفق اولدق .

بناءً عليه عمرك شمدی برتلدن آصيلمشدر، ويالكز سنك دكل بتون رفقانك دخی حالی بويله اوله‌جقدر .

بز قوياً امين اولمشزدركه،سنك اعتراف ايتمه‌ك اوزره عنادك ديكرلرينه‌ده عبرت اوليور ...

ايشته بويله، شايد رفقانك‌حياتنی قورتارمق ايستر ايسه‌ك بتون سؤاللريمه جواب وير .

صالحه خانم پك سكونتلی برحال ايله :

— ظن ايدرسه‌م ايكنجی دفعه اوله‌رق استنطاق ايتمكه تشبث ايتمه‌كزله فائده‌سز برزحمته دوچار اوليورسكز. ذاتاً لازمكلنلری سويله‌دم...

سنين وفيره‌دنبرو وطنمز خونخوار براستبدادك ظلم اعتسافی آلتنده، ورطهٔ اضمحلاله طوغرو سوروكله‌نيور ... بويله مخاطره‌لی برحاله نهايت ويرمك ايچون ، صوكنه قدر ، حتی اولومدن بيله قورقمايه‌رق، بوغوشه‌جغمزی وعدايتمشزدر.

نجيب ملحمه پاشا الني شدتله ماصه اوزرينه اوروب آياغه قالقارق ، صالحه خانمه خطاباً :

— سكوت ايت ! نطق سويله‌يه‌جك زمان دكلدر . بويله . . . ديوانه‌جه شيئلری چوق ديكله‌دك. سز برطاقم كناهسز آدملرك نه اسبابه مبنی قتل ايدلمه‌لرينه دائر معلومات ويرمك اوزره بوراده‌بولنيورسكز بناءً عليه اوجنايتلری كيملر اجرا ايتمش اولدقلرينی سويله‌يكز ، اوت! ياخود خير ! ...

صالحه خانم قطعی برسسله « خير ! » ديدی .

تكرار صنداليه اوزرنده اوطورمش اولان نجيب ملحمه پاشا حرصله بردنبره صنداليه اوزرندن آتيلوب، قارشيسنده‌كی قپويی آچارق.

سعيداب السماك ديو باغيردی،سودانلی‌عرب كوزونوب بوغوق برسس ايله :

— بيوريكز پاشا افندی .

— چابوق ايچری‌يه كليكز ...

قراكلق ايچندن سودانلی زنجی قورقونچ قيافتيله كورندی. ملحمه پاشا قولندن طوته‌رق، كتيروب صالحه خانمك قارشوسنده طورمه‌سنی امر ايتدی .

صكره ماصه‌نك يانته كله‌رك ، كوزك برينی چكدی وايچندن دريدن معمول برقيرباج آله‌رق سودانلی‌يه ويردی .

نجيب ملحمه پاشا ابالسماكه خطاباً، صالحه خانمی كوستره‌رك :

— بوقادين جنايتلر ترتيب ايدن كيزلی بر قوميته‌نك رئيسيدر، بونرك مقصدی شوكتمآب افندمزه خيانتده بولنمق، افندمزك اصدقای بنده‌كانی بربر اولدورمكدر ...

شمدی بوخانمی استنطاق ايده‌جكم اكر سؤاللريمه جواب ويرمك ايستمزايسه بوقيرباج ايله شدتلی صورتده وظيفه‌كی اجرا ايده‌جكسك.

سودانلی عرب‌كه اوللری مصرده جلادلق ايتمكده ايدی نجيب ملحمه پاشايه خطاباً :

— امريكزی اجرا ايتمكه حاضرم ، ديدی .

نجيب ملحمه پاشا صنداليه‌سی اوزرنده،

(مابعدی يارين صباح)

استنساخ وطبعی ممنوعدر

մտադրութիւն ունենալը թոյլ կուտամ ինձ և ոչ…

—Հապա չեմ հասկնար քու կին ըսածը. Լազարեւը անունով և ճանչնալով դու կը կարծես թէ ես կրնամ փոխել իմ գաղափար ռուսական ազդեցութեան մասին։ Այո՛, Լազարեւն այդ ազդեցութեան ամենևին ենթարկուած մէկն չէր այ, բայց ինչո՞ւ,— վասնզի անիկա, ռազմական հանճար ի բնէ ունենալուն հետ միասին, ռուսական դպրոցէն ելած մէկն չէ, ուստի իր հոգով, մաքով, զարգացման աստիճանաւ և աշխարհայեցողութեամբ անիկա միացեր է անփոփոխ ժողովրդի հարազատ զաւակ մը։ Մինչդեռ նոյն Լազարեւ եթէ ենթարկուած ըլլար դպրոցական և համալսարանական կրթութեան ազդեցութեան, անշուշտ եմ, որ անոր ունեցած հայութեան հարիւր-երրորդականն ալ չէր մնար։ Կը մտածեմ թէ դուն կրնաս զքեզ օրինակ բերել ընդդէմ իմ այս կարծեաց. բայց դուն չէի՞ր ըսողը թէ քո բարեպաշտ և բարեսէր մայր եթէ ի մանկութենէդ ներշնչած չըլլար քեզի կրօնասիրական և եկեղեցասիրական հոգի. եթէ ազգայութեան հասակէդ չազդէր քո վերայ՝ Ներսիսեան դպրոց աւարտած ուսկիացի քո քեռայր. եթէ ընկած չըլլայիր Լազարեան ճեմարան աւարտած հայու մը գիշերօթիկ վարժարան, կրելով անոր ուսուցչի, ինչպէս եղեր է, ըսիր, Սիբիրիա աքսորուած նշանաւոր հայրենասէր մը, Գէորգ Աբովեանի ազդեցութիւն. եթէ չյարէիր ապա՝ Ներսիսեան դպրոց աւարտածներու ընկերութեան, եթէ չհանդիպէիր Լազարեվին, Միանսարեանցին, Պատկանեաններու և անոնց աչքը մտնելով չվաստկէիր անոնց համակրութիւնը և չզարգացնէին անոնք քո մէջ հայութեան հոգին և միտք, դուն ալ կ'ըլլայիր, չասերէն մին, որոց ազգ. անտարբերութեան մասին կը ցաւիս ու կողբաս։ Ասանկ չէ՞ բարեկամս, դուն ըսէ։ Իմ հայեացքներ լսելով ինքն՝ խելացի Լազարեվն ըսաւ ինծի թէ՝ շիտակ կը խօսիս, սրբազան, զիս եթէ կը ճանչնաս այսօր իբրև իսկական Հայ մը, իմ որդիք պիտի ըլլան կէս Հայ, իսկ թոռներս հայ ըլլալնին ամենևին չի պիտի խոստովանին։ Ասկէ ալ աւելի հեղինակաւոր վկայութիւն կրնա՞յ մի ըլլալ… Ես ալ ըսեմ քեզի, սիրելի Նիկողոսեանս, թէ ես այնչափ ալ նեղմիտ հայերի մէկը չեմ, որ չի հասկնամ թէ ընդհանուր օրէնք մըն է, որով կ'ընթանայ մեծ ու փոքրիկ ազգերու կեանքը, ամենուրեք մեծերը կը ձգտին փոքրիկներն իրենց մէջ հալելու և ի մի ձուլելու, ոմանք կը ձգտին այդ նպատակին բռնի ուժով, ոմանք ալ կրթութեան միջոցաւ. կը կարծեմ թէ ես չեմ սխալիր, եթէ ըսեմ թէ Ռուսիոյ մէջ այս երկու միջոցներ միասնեղ կը գործադրուին և այդ միջոցներու առաջ Հայերն անհրաժեշտօրէն պիտի տեղի տան և հետզհետէ կորսնցնեն իրենց ազգութիւն։ Թիւրքիոյ մէջ մինչդեռ խիստ մեծ արգելք մը կայ Քրիստոնեայ և Իսլամ ժողովուրդներն ի մի ձուլելու համար, կը հասկնաս կոր թէ դա արգելքը, դա անջրպետը Քրիստոսի և մարգարէի վարդապետութեանց անհաշտութիւնն է, զէթ այն մեկնաբանութեանց, ձևակերպութեանց, արարողութեանց և առանձնայատկութեանց կողմէ, որոնցմով, ժամանակի ընթացքին հեռացեր են մէկզմէկէ երկու կրօններ և միմեանց հանդէպ անհաշտելի դիրք առացեր։ Իրենց գոյութիւն պահպանելուն և յառաջելուն համար Թուրքիոյ Հայեր ունին այս նպաստաւոր պայմաններ, զորս չունին Ռուսիոյ Հայեր։ Սա է իմ ըսածս սկզբէն ի վ'ր և այս ալ կը կրկնեմ։ Պետական քաղաքականութիւն մըն է, որուն հաստատամտութեամբ կը հետևի Ռուսիան և դուք արագապէս պիտի կորսնցնէք ազգութիւն և ձուլուիք(*)։

Երբ լսեց Երզրում թէ Սան-Ստեֆանոյի դաշնագրութեան մէջ մտնել է և հայկական խնդիրը, որ յետոյ անցել է Պեռլինի դաշնագրութեան մէջ, Յարութիւն Վեհապետեանը այնպէս ցնցուեց, որ քիչ էր մնացեր կաթուածահար լինէր. «Մեղացուցին զմեզ, խաչ մը անկեցին մեր վրայ աս խաղդախամիտ քրիստոնեայ պետութիւնք» բացագանչեց նա։

— Ինչո՞ւ, Սրբազա՛ն, ինչո՞ւ, ասացի զարմացմամբ։

— Ծօ՛, աղայ, դուն չես հասկնար. մեզի ինքնօրինութիւն տուող չպիտի՛, չպիտի՛ ըլլայ, միայն մեր գլուխը պիտի ջարդուի աս երկրին մէջ, շեշտեց նա խորին համոզմամբ։

Երբ սկսուեց Ռուսաց զօրքի նահանջը Էրզրումից և բոլոր նահանգի Հայերի գաղթական շարժման հեղեղը (որի մասին համառօտ կերպով խօսել եմ նախ անցեալ տարի «Հովիւ»ի էջերում հրատարակուած և բժ. Լևոն Տիգրանեանցի յիշատակին նուիրուած երկու գրութիւններիս մէջ), Յարութիւն Վեհապետեանը իր կողմից՝ շատ գործ տեսաւ՝ ազգին սպառնացող այդ մեծ աղէտի առաջն առնելու վերաբերմամբ։

Կարնոյ թեմի նշանաւոր Առաջնորդից Էրզրումում բաժանուելուց հինգ տարի յետոյ՝ նրա հետ բարեկամական յարաբերութիւններս վերսկսուեցին Կ. Պոլսում, երբ նա ընտրուեց Պատրիարք։ Միշտ ձգտելով դէպի իր ծննդավայր՝ Երուսաղէմը, Կ. Պոլսի Պատրիարք նա երկար չմնաց. Երուսաղէմի Պատրիարք ընտրուեց և վերադարձաւ սուրբ քաղաք և այնտեղ պատրիարքական աթոռի վրայ անընդհատ մնալով՝ կնքեց նորերս իր մահկանացուն 90ամեայ հասակին մէջ, չարժանանալով սակայն Էջմիածնի միաբանների կողմից լոկ մի թեթև հոգեհանգստի կատարման։ Էջմիածնի այս վերաբերութիւնը եթէ չասեմ վրդովեց, ինձ և՛ վրդովեց, և՛ խորապէս վշտացրեց, և հարկադրեց ինձ գրելու այս յիշողութիւնները, որոնց շարունակութիւնը սակայն Պոլսումն է վերջանում։ Մի օր, երբ կը գրեմ (եթէ միայն մինչև այդ՝ վերին Երուսաղէմ չգնամ) պոլսական անցուդարձերի մասին — որոնք, անցողակի ասեմ՝ նման են աւելի մի «ֆանտաստիք» վէպի, քան թէ իսկութեամբ տեղի ունեցած դէպքերին ու անցքերին,— կը խօսեմ դարձեալ Յարութիւն Վեհապետեանի մասին, բայց կասեմ նրա մի քանի վերին առաջնորդի համակրելի կողմերը և նրա արած մի մեծ գործը։ Ամենայն դէպս աւելորդ չեմ համարում գիտել այստեղ, թէ ինչ անկարգութիւններ էլ պատահած լինեն վերջին տարիներս Երուսաղէմի Հայոց վանքում, մեղքը բնաւ Պատրիարքինը չէ, այլ ապիրատ Միաբանութեան, որի ինչութեան մասին կարելի է լուսական գաղափար կազմել Էջմիածնի միաբաններին ճանաչելով… Յարութիւն Պատրիարքը, մինչև խորին ծերութիւն, այնչափ պահած է եղել հոգու արիութիւնը և մտքի կորովը, որ կարողացել է Վիլհէլմ կայսեր առանձին ուշադրութեան արժանանալ, ինչպէս յայտնեցին ժամանակին եւրոպական թերթերը։ Իսկ թէ Վիլհէլմ կայսեր նման մի խելօք մարդու գնահատածը Հայերիս մէջ «անարժէք» մէկի տեղ պիտի անցնի,— դրանում զարմանալու ոչինչ չկայ, թէև ցաւելու շատ բան կայ…

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

(*) Ափսոս որ այդ ժամանակ լաւ չէի ճանաչում լեհացիներին և հէնց վրացիներին, որպէսզի կարողանայի բանաւոր առարկութիւններով պատասխանել պատուարժան Առաջնորդին և ասել թէ՝ նա զուր է այնչափ ծանրանում պետական քաղաքականութեան վրայ, երբ ազգայնական գաղափարը և հոգին է, որ պակասում է ռուսահայերիս մէջ։ Արդարև, երբ հայ խմբագիրները, նաև քահանաները և վարդապետները միմեանց հետ հիմա շատ անգամ ռուսերէն են խօսում, «պետական քաղաքականութիւնը» դրանում ի՞նչ մեղք ունի։ Երբ հայ թերթերի անճարակ վարիչները բուռով են թափում օտար բառերը գրական գործունէութեան մէջ և գիտակցաբար աղաւաղում են ու փչացնում գրական ազգային լեզուն, «պետական քաղաքականութիւնը» դրանում ի՞նչ մեղք ունի։ Երբ Հայերը ընդհանրապէս արհամարհում են իրանց ազգային լեզուն և աշխատում են մոռանալ իրանց լեզուն և սովորել ու խօսել օտար լեզուով, «պետական քաղաքականութիւնը» դրանում ի՞նչ մեղք ունի։ Երբ հայ երիտասարդները առանձին հակում են ցոյց տալիս՝ օտարուհիների հետ ամուսնանալու, դառնալով խառնուրդ սերունդ իրա՛ց հայատեաց կանանց, դրանում «պետական քաղաքականութիւնը» ի՞նչ մեղք ունի։ Երբ «չորչիական» հոգին մեր մէջ խաչագողական «կոսմոպոլիտիզմի» վերածուելով՝ գս.տ.-ապատամիտները ծաղրում են ազգութեան գաղափարը և զգացմունքը, դրանում «պետական քաղաքականութիւնը» ի՞նչ մեղք ունի։ Մեր այդ տգեղ և ամօթալի յատկութիւնները ինչո՞ւ չունեն լեհացիները և մինչև անգամ վրացիները. — որովհետև ոչ նրանց հոգին է մեր հոգու պէս խամրած և ոչ միտքը մեր մտքի պէս սորկացած և մի տեսակ ազգային յատկանիշ դարձած։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՔՈԼԵՐԱՆ

Ասիական համաճարակը հետզհետէ մեծ համեմատութիւններ կ'առնէ Պէօյիւքտէրէի մէջ։ Օգափոխութեան գաղթիները, սարսափահար, քաղաք կ'ապաստանին, քոլերայէ զերծ մնալու համար։ Ասոնք կուգան Բերա կը հաստատուին, համաճարակին զերծ թողլով վարակելով։ Քաղաքապետութիւնը պէտք է արգիլէ այդ փախուստը, մինչև որ համաճարակը անհետանայ։ Ցոյն խմբագրի մը քենին Պէօյիւքտէրէէն Թոփխանէ իջնելով հոն քոլերայէ բռնուած է։ Ուրիշ անձեր ալ Պէօյիւքտէրէէն Թոփխանէ ապաստանելով, վարակած են մայր։

*** Քաղաքապետը անցեալ օր այցելած է Պոլսոյ հրկիզեալ վայրերը և Ջըրքըրի մէջ կատարուած աշխատութիւնները աչքէ անցուցած է։ Քաղաքապետը յետոյ Պէյքօզ երթալով Վասիֆի նոյեցին հրամանատար Ճէմալ փաշայի և Առողջապահական Խորհուրդին անդամներուն հետ տեսակցած է այն բէյսիֆ գիւղերու մասին, որոնք վրաններու տակ զետեղուած են Սէլիմ-Պրուտի մերձակայքին շրջակաները։ Շրջակայքէն հասած այդ գիւղացիներուն մէջ քոլերայի մէկ քանի դէպքեր պատահած ըլլալով բոլորն ալ քարանթինայ ենթարկուած են։ Պէյքօզ-ի մէջ նոր ջուր խմելու համար 22 նոր դէպքեր պատահած են, որոնց մէկ քանին մեռած են։ Քաղաքապետին սասցած հրամանին վրայ, առողջապահական ընդհանուր քննիչ Էսադ պէյ սոյն առտու կանուխ Պէօյիւքտէրէ գացած է։ Քաղաքապետական Խորհուրդի նախագահին և բժշկական ու առողջապահական Խորհուրդին անդամ տոքթ. Սամուէլի պաշտօն յանձնուած է քննութիւն կատարելու քոլերայի տարածման պատճառներուն վրայ։ Ոստիկան-զինուորներու հրամանատարը հրաւիրուած է հարկ եղած թիւով ոստիկան-զինուոր զրկելու առողջապահական շղթաներու համար։ Անցեալ օր քաղաքապետը Պէօյիւքտէրէ գացած է։

*** Անցեալ օրուան դէպքերը ըստ թաղերուն մէջ պատահած են. Պէօյիւքտէրէ՝ 13, Մաքրիքէօյ՝ 5, Սկիւտար՝ 4, Ակսարայ՝ 4, Գալաթ՝ 3, Եօփրիքալայ՝ 2, Խասքէօյ՝ 6, Գասըմ փաշա՝ 2, Սողուք Չէշմէ՝ 1, Ճիպալի՝ 1, յունական հիւանդանոց՝ 1, Հէյպէլի՝ 1, Գատըքէօյ՝ 2, Ֆէնէր՝ 1, Օրթաքէօյ՝ 2, Պէյքօզ՝ 1, Գալաթիա՝ 1, Սինէմքէօյ՝ 1, Հօճա փաշա՝ 2, Պէշիքթաշ՝ 1, Էյուպ՝ 1, Ֆէրիքէօյ՝ 1, Սարըգըզ՝ 1, Ճամը-Պոստան՝ 1։

*** Անցած գիշերուն, Շիշլի, Թրամուէյներու ախոռին մօտ բնակող թաղեցիներ տեսնելով որ կարգ մը անձեր Մուրատի պարտէզը մտնելով ասմոթէս կը գողնային, պարտիզպանը կանչեցին։ Մուրատ երևան չելաւ և գողերը կծիկը դրին։ Դրացիները ու ոստիկանները խրճիթէն ներս մտնելով տեսան որ պարտիզպանը բնակած պէտք մը կը գտնուէր չարչարանքներու մատնուած։ Առողջապահական բժ. կ մը յայտարարեց թէ պարտիզպանը դաշոյնի հարուածներու հետևք կը կրէր։ Ուստի ոստիկանութեան բժիշկը հրաւիրուեցաւ, որ ընդհանուրը ըսաւ թէ պարտիզպանը սաստիկ քոլերայէ մը բռնուած ըլլալով աչքերը դուրս թափած են ու մարմինը ածուխի պէս սևցած էր։ Բժիշկը յարեց թէ այդ մարդուն դիակը եթէ ժամ մըն ալ խրճիթին մէջ մնար, այդ կողմերու մթնոլորտը բոլորովին պիտի ապականէր։ Դիակը կառքով մը փոխադրեցին և հարկ եղած զգուշական միջոցները ձեռք առին։

*** Քաղաքապետ Հիւսէյին Բեսդիմ պէյ անցեալ օր «Թանին»ի մէկ խմբագրին հետ տեսակցելով յայտարարած է թէ քոլերան Պէօյիւքտէրէի մէջ տարածուած է ջուրերուն պատճառաւ։ Հիւանդներուն մեծ մասը պարտիզպաններ են։ Քաղաքապետը ցաւ յայտնած է որ մայրաքաղաքին մէջ մինչև հիմա ո՛չ մէկ միջոց ձեռք չէ առնուած տարափոխիկ հիւանդութեանց դէմ։ Առողջապահական Խորհուրդին կողմէ այդ մասին տրուած որոշումները Բ. Դրան հաղորդուած և 100,000 ոսկիի վարկ ուզուած է։ Այդ գումարով երեք յարմար տեղեր հիւանդանոցներ և անոնց քով մեկուսարաններ պիտի շինուին։ Առողջապահական լաւ կազմակերպութիւն պիտի ըլլայ։ Եթէ 100,000 ոսկիի վարկ չտրուի և ժողովուրդն ալ չօգնէ, Պոլիս միշտ քոլերայի վտանգին ներքև պիտի գտնուի։ Աս է քաղաքապետին եզրակացութիւնը։

*** «Պէզմը Ալէմ» փոխադրանաւը առողջապահական մարմնոյն կողմէ քննութեան ենթարկուելէ յետոյ, Սէլիմիէի առջև առողջապահական շղթայի տակ առնուեցաւ։

*** Շէնքինէն «Տէրնէ» փոխադրանաւով ճամբայ ելած երկու վաշտ զինուորներուն մէջ քոլերայի բազմաթիւ դէպքեր պատահած ըլլալով այդ շոգենաւը Բրազմէն զրկուած է։ Հոն կը գտնուի «Մարմարա» շոգենաւը, որ քարանթինայի ենթարկուած էր։ «Տէրնէ»ի զինուորները Իզմիրի ծոցին մէջ գտնուող Հէքիմ կղզին փոխադրուած են։ «Տէրնէ» անցեալ օր Վոսփորէն անցնելով Սև Ծով գացած է։

*** Դեղագործներուն արտօնութիւն տրուեցաւ առանց դեղագրի վտանգելի մարգող տալ սիւլիմէ, ֆորմոլ, սիւլֆաթ տը քիւիվր։

*** Պէրութէն կը հեռագրեն թէ քարանթինա սպասող ուխտաւորներուն մէջ քոլերա ծագելով 14 դէպքեր պատահած են։

*** Մանասթըրի մէջ քոլերան սաստկացած է։ Տեղւոյն ծանօթ կրօնաւորներէն Հօճա Մէհմէտ էֆ. քոլերայէ մեռած է։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Թուրք թերթ մը յուսալի կը գտնէ որ պատերազմական և ելմտական նախարարներու միջև ծագած անհամաձայնութիւնը հարթուի մօտ օրէն։ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա հաւանութիւն յայտնած է որ իր պաշտօնատան հաշիւները քօնթրօլի ենթարկուին, բայց մերժած է պատերազմական նախարարութեան մէջ ըլլալիք ո և է զեղչ, առարկելով թէ անցեալ տարի նախարարաց Խորհուրդը խոստացած էր քանի մը տարի զեղչ չընել։ Սկզբունքի մասին համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով կը մնայ պատերազմական ելմտացոյցի գումարին խնդիրը. հաւանաբար այդ խնդիրն ալ դիւրաւ պիտի լուծուի։

*** «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» նախարարական տագնապին վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ եպարքոսը եթէ երբեք ընդունի պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշայի հրաժարականը, Սուլթանը չպիտի հաւանի։

ԺԱՆՏԱԽՏԸ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄԷՋ

Լիբանանի գիւղերէն մէկուն մէջ վերջերս երկու հոգի հիւանդացած են ժանտախտէ կասկածելի նշաններով։ Հաստատուելով որ այդ հիւանդութիւնը ժանտախտ է՝ գիւղը առողջապահական շղթայի տակ առնուած է։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պատերազմ. նախարարութիւնը որոշած է 80 ամբարտակ յանձնարարել։ Նաւապետի միջոցաւ պիտի կատարուի յանձնարարութիւնը։

*** Պայրամի առթէն յետոյ Տարանէլի ամրութիւնները փորձեր պիտի կատարուին։

*** Ընդհ. սպայակոյտը հեծելազօրքի ընդհանուր քննիչ Իզզէթ Ֆուատ փաշայի մէկ օրինագիծը կ'ուսումնասիրէ, Թուրքիոյ մէջ ձիերու ցեղը ազնուացնելու համար։ Բազմաթիւ աստատաններ պիտի հաստատուին երկրին զանազան կողմերը։

*** Ոստիկան-զինուորներու նոր դպրոց մը պիտի հիմնուի Պէրութի մէջ։

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՈՒԹԵԱՆ ԹԵԿՆԱԾՈՒ

«Ալէմդար» կ'ըսէ թէ քաղաքապետ Հիւսէյին Բեսդիմ պէյ երեսփոխանութեան թեկնածութիւնը դրած է։ Հիւսէյին Ճահիտ պէյ ալ Իզմիր պիտի փոխադրէ իր բնակութիւնը, երեսփոխանական նոր ընտրութեանց առթիւ։

ՆԱՒԵՐՈՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ԱՒԱԶԱՆ

Անգլիական ընկերութիւն մը Թուզլայի մէջ գնած է ծովեզերեայ գետին մը, հոն աւազան մը շինելու համար, ուր ամենէն մեծ շոգենաւերն իսկ կարելի պիտի ըլլայ նորոգել։ Այդ ընկերութեան դրամագլուխն է 500,000 անգլիական ոսկի։ Աշխատութիւնները պիտի սկսին մօտերս։

ԿՐԷՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

«Թանին» երէկուան խմբագրականը կը նուիրէ կրետական խնդրին։ Թուրք թերթը նախ շնորհակալութիւն կը յայտնէ «Թայմզ»ի մէջ հրատարակուած նամակին համար, ուր ըսուած է թէ Կրետացիները կուզեն Յունաստանի միանալ կ'ուզեն ոչ թէ Թուրքիոյ կողմէ գէշ կառավարուելնուն, այլ որովհետև ազգային զգացում մը մղուած, կը փափաքին այդ միացումը ձեռք բերել։ «Թանին» այս առթիւ կ'ըսէ թէ ոչ խռովութիւնները հին րէժիմի օրով ապստամբած են կա՛մ ազգային զգացումի մը անսալով և կամ օտար կառավարութեանց ձեռքը գործիք դառնալով։ «Թանին» կրետական խնդրին վրայ խօսելով գիտել կուտայ թէ այդ խնդիրը նորէն պիտի յուզուի բարձր գօմիսէր Պ. Զաիմիսի պաշտօնավարութիւնը լրանալուն հետևանքով, բայց Թուրքիա բնաւ չպիտի հաւանի որ Կրետէ միացուի Յունաստանի, որովհետև՝ այդ միացումին շնորհիւ հելլէնական բանակը պիտի զօրանայ զգալապէս։ Թուրք թերթը կ'եզրակացնէ թէ Թուրքիա պիտի նախընտրէ Կրետէն քարտէսին վրայէն բնաջինջ ընել քան թէ Յունաստանի տալ զայն։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Գերման դեսպանատան գործակատար Ֆօն Միքէշ, առաջին թարգմանին, Բ. քարտուղարին, «Լօրէլէյ» պահականաւուն հրամանատարին և ուրիշ գերման պաշտօնատարներու հետ, Տօլմա-Պաղչէի պալատը գնաց շոգեմակոյկով։ Գործակատարը և միւս պաշտօնատարները համազգեստ կը կրէին։ Կարճատև հանդիպումէ մը յետոյ գերման գործակատարը և իրեն ընկերացող պաշտօնատարները Սուլթանին կողմէ ունկնդրութեան ընդունուեցան։ Կայսրը Սելամլըքի համազգեստը կը կրէր և պալատական պաշտօնատարները մեծ համազգեստ հագած էին։ Ունկնդրութեան ներկայ էին Ա. սենեկապետը, Ա. քարտուղարը և պալատական բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Ունկնդրութեան միջոցին գործակատարը Սուլթանին մատոյց «Սև Արծիւ» պատուանշանը պարունակող տուփը։ Սուլթանը տուփը ընդունելէ յետոյ Ա. քարտուղարին յանձնեց, որ սեղանի մը վրայ դրաւ զայն։ Գործակատարը այս առթիւ սա խօսքերը արտասանեց. «Ի նշան Ձեր Վեհափառութեան նկատմամբ ունեցած բարեկամութեան և սիրալիր համակրանքին, Գերմանիոյ կայսրը և Բրուսիոյ թագաւորը «Սև Արծիւ ու Կարմիր Արծիւ» պատուանշանը կը նուիրէ ձեզի։ Այս առթիւ պաշտօն ունիմ Ձեր Վեհափառութեան յայտարարելու թէ կայսր և թագաւորին ամենաջերմ փափաքն է տեսնել բարեկամական յարաբերութիւններու ամրապնդումը և շարունակութիւնը, որոնք երկու երկիրներու միջև գոյութիւն ունին և բնաւ չեն խզուած»։ Սուլթանը սապէս պատասխանեց. «Գերմանիոյ Վեհափառ կայսրը և Բրուսիոյ թագաւորին շնորհակալութիւն կը յայտնեմ ինծի նկատմամբ յայտնած բարեկամական այն անկեղծ զգացումներուն համար, որոնց ապացոյցը ընծայեց ինծի։ Ես ալ կը փափաքիմ որ երկու տէրութեանց միջև բարեկամական յարաբերութիւնները ամրապնդուին ու շարունակուին։ Կը խնդրեմ որ իմ երախտագիտական զգացումներս հաղորդէք Վեհափառ կայսեր»։

*** Կը հաւաստուի թէ գահաժառանգ իշխան Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ.ի ալ «Սև Արծիւ» պատուանշանը պիտի տրուի Վիլհէլմ կայսեր կողմէ։

ԱՏՐՊԷՆԻ ՀՐԴԵՀԸ

Ատրպէնի մեծ հրդեհին վրայ հետևեալ մանրամասնութիւնները կը քաղենք Իզմիրեան թերթերէն։ Հրդեհը անցեալ ուրբաթ կէս օրէն յետոյ ժամը 1ին սկսած է Զաքըր անուն Հրեայի մը տունէն. հրդեհը կայծակնաբար տարածուեցաւ հրէական և մուսուլման թրքական Աք Պալտըր թաղերուն մէջ։ Ջուրի պակասութիւնը ինչպէս նաև քաղաքին սեփական ջրհաններուն կէս ժամ յետոյ հասնիլը հրդեհին տարածմանը նպաստեցին, իսկ հիւսիսային արևելքէն փչող զօրաւոր հովը կրակը քշեց տարաւ Հրեաներու թաղին արևմտեան կողմին վրայ։ Երեք ժամուան մէջ ամբողջ հրէական թաղը ու թրքական թաղին մէկ մասը հրոյ ճարակ եղած էին։ Հրեաներու այրած տուները 600ի և Թուրքերունը 200ի մօտ են։ Կրակը հասաւ մինչև երկաթուղիի կայարանին կամուրջը, ուր երկաթուղիի պաշտօնեաներուն տուները, թղթատարութեան մասնաւոր սենեակը այրեցան։ Հրդեհը միշտ կը յառաջանար, այնպէս որ մինչև Եղմա Փազար չուկան հասաւ, ուր 60ի մօտ խանութներ այրեցան։ Հրդեհին պատճառած վնասները մինչև 100,000 Օսմ. ոսկի կը հաշուեն։ Շատ մը ապահովագրական ընկերութիւնք 9—10,000 ոսկիի չափ վնասներ ունին։ Հրեաներու թաղին մէջ կը գտնուէին 4 Սինակօկ, 2 ալջիանց վարժարան, Խախամ էֆ.ի թրքական վարժարանները, Տօքթ. Սոփա. Սաքէլլարիի դեղարանը, Իփիրօի և Համիտիէ պանդոկները, Լամպրինի եղբարց գինետունը, Խիսն ազալանը, Եուրմալը ճամին ու Մէճիտ մը, որ իբր թրքական ալջիանց վարժարան կը գործածուէր։ Վերջապէս ժամը 5.30ին երբ սաստիկ հովը կը դադրէր կրակն ալ կը մարէր։ Կըսուի թէ Հրեայ աղջիկ մը կերակուր պատրաստելու համար պատճառ կը տապկէր, երբ անուշադրութեամբ իւղը կրակ առաւ. աղջիկը չկրնալով բացերը մարել, մանաւանդ որ մայրն ալ նոյն միջոցին կը բացակայէր տունէն, դուրս ելաւ և այսպէս կրակը մեծ համեմատութիւններ առաւ, մանաւանդ որ ջուրի պակասութիւնն ալ զգալի էր։

ՊՐՕՖԷՍԷՕՐ ՐԻԽԹԷՐ

Բրօֆէսէօր Րիխթէր Բուչանեալն մօր հեռագիր մը ուղղելով հարցուցած է թէ կինը ո՞ւր կը գտնուի։

*** Պ. Րիխթէր լրագրական թղթակցի մը հետ ունեցած տեսակցութեան մէջ յայտարարած է թէ շատ գէշ կը զգայ ինքզինքը։ Մազերը բոլորովին ճերմկած են։ Երկու օր Սելանիկ մնալէն յետոյ Գերմանիա կը մեկնի։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ԱՆՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՊԱՇՏՕՆԵԱՅ.— Մանիֆաթուրայի վաճառական Սարգիս էֆ. Պոլիս Սուլթան Համամ հաստատուած,

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 13

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՍԱԼԻՀԱ ՀԱՆԸՄԻ ՀԱՐՑԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԼՈՒԽ Գ.

Այս պատասխանէն քաջալերուած՝ նախագահը սկսաւ իր հարցաքննութեան։

— Նախ ձեր անունը ըսէ՛ք։

— Ալի։

— Ձեր հօրը անունը։

— Եուսուֆ։

— Ի՛նչ գործով կը զբաղիք

— Հայրենիքի փրկութեան նուիրական գործով։

— Կը խնդրեմ, ուղղակի և որոշ կերպով պատասխանեցէ՛ք իմ հարցումներուս, ի՞նչ է ձեր արհեստը։

— Նախկին զինուորական մըն եմ։

— Իսկ հիմա՞։

— Հիմա… յեղափոխական։

— Որքա՞ն ժամանակէ ի վեր։

— Վեց տարիէ ի վեր։

— Ապացոյցներ ունինք թէ դուք մասնակից գտնուած էք Գանտիլլիի մէջ գործուած եռեակ սպանութիւններուն։

— Այդ մասին ապացոյց չունիք, այլ միայն կասկածներ, պատասխանեց այն որ ինքզինքը Ալի անուանած էր։

— Կ'ուրանա՞ք ձեր մասնակցութիւնը։

— Բնաւ երբեք, միայն թէ կ'ըսեմ որ դուք այդ մասին ո և է ապացոյց չունիք։

— Եւ սակայն կ'ընդունիք որ այդ ոճիրներուն մասնակցած էք։

— Գործին մէջ ոճիր չկայ։ Մեր կազմակերպութիւնը որոշած է մէջտեղէն վերցնել բոլոր այն վատերը որոնք անձնական շահերու համար գործիք կ'ըլլան բռնակալութեան և կ'ուզեն հայրենիքի ազատութիւնը զոհել իրենց զձուձ նսութիւններուն. այդ երեք անձերը ահաւասիկ այս տեսակ վատեր էին, ուստի մեր կազմակերպութեան որոշումը գործադրեցինք։ Եւ այս տեսակ որոշումներ պիտի շարունակուին գործադրուիլ ամէն անգամ որ պէտք ըլլայ.

— Ձեր այդ հայրենասիրական գործողութիւնները ամէն քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ մէկ անուն մը միայն ունին, այն է հասարակ ոճրագործութիւն, ըսաւ Իզզէթ փաշա։

— Իսկ ձեր կազմակերպած ջարդերուն ի՞նչ անուն կուտան քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ, հարցուց Ալի։

Իզզէթ որ Սալիհա հանըմի հարցաքննութենէն ստացած փորձառութեամբը հասկցած էր որ այս տեսակ վիճաբանութիւններու մէջ պէտք չէր մոլորիլ, խօսքը փոխեց։

— Որո՞նք էին ձեր միւս ընկերները Գանտիլլիի այդ եղեռնագործութեան մէջ։

— Կազմակերպութեան այն անդամները որոնց վիճակուած էր տրուած որոշումը կատարել։

— Անունները ըսէ՛ք։

— Մեր ընկերները մատնելու սովորութիւնը չի կայ մեր մէջ։

— Բայց մենք կրնանք ձեզ ստիպել որ այդ անունները ըսէք։

—Փորձեցէ՛ք տեսնեմ։

— Կը համարձակի՞ք սպառնալիք ընել մեզի, գոչեց նախագահը բարկութեամբ։

— Ինչո՞ւ չէ, բաւական զօրութիւն ունինք սպառնալու ձեզի։

— Կ'երևայ որ չէք գիտեր թէ ձեր բոլոր ընկերները ձերբակալուած են այս միջոցին, շնորհիւ Սալիհա հանըմի խոստովանութիւններուն, ըսաւ Իզզէթ փաշա, յուսալով որ միւսը պիտի խաբուի այս խօսքերէն։

— Իրա՞ւ կ'ըսէք, պատասխանեց միւսը ծաղրածու շեշտով մը, ուրեմն մէկ օրուան մէջ կարո՞ղ եղաք ձերբակալելու այն միլիոնաւոր օսմանցիները որոնք անլուր բռնակալութեան մը տակ ապրելէ յուսահատ որոշած են այս երկիրը փրկել իր սեւերիմ թշնամիներու ձեռքէն և զայն ազատական սահմանադրութեամբ մը օժտել։ Ուրեմն մէկ օրուան մէջ կրցա՞ք ազատութեան յաղթանակը պատրաստելու աշխատող հազարաւոր անձնազոհ օսմանցիները գտնել ու բանտարկել։ Բայց այդպիսի գործ մը կատարելու համար ոչ ձեր խաֆիէներու բանակը, ոչ ձեր ոստիկանները և ոչ իսկ ձեր բանակը բաւական է…

— Գիտէ՞ք որ ձեր այս յոխորտանքները ձեզի շատ սուղի պիտի նստին, գոչեց նախագահը։

— Պարզապէս ճշմարտութիւնը կ'ըսեմ ձեզ ոչ թէ կը յոխորտամ։

— Վերջին անգամ կը հրաւիրեմ ձեզ որ ուղղակի և որոշ կերպով իմ հարցումներուս պատասխանէք, փոխանակ խենթութեան խօսքեր ըսելու։

— Ես ալ վերջին անգամ ձեզ կը յայտարարեմ որ արդէն ամբողջ ըսելիքներս ըսի և թէ ասկէ աւելի մէկ բառ չունիմ ձեզ պատասխանելու։

— Բայց մեզ պիտի ստիպէք որ ձեզ բռնի խօսեցնել տանք։

— Այդ ձեր գիտնալիք բանն է։

— Վերջին անգամ դարձեալ կը կրկնեմ, պիտի պատասխանէ՞ք հարցումներուս։

— Ո՛չ, ըսաւ Ալի այնպիսի հաստատ շեշտով մը որ Իզզէթ փաշա հասկցաւ թէ զայն խօսեցնելու համար ո և է փորձ անօգուտ էր և թէ հարկ էր ուրիշ միջոցի դիմել։

Իսկոյն զանգակը զարկաւ և հրամայեց որ ամբաստանեալը իր տեղը փոխադրեն։ Յետոյ դառ դառ բերել տուաւ նաև միւս երկու ձերբակալուածները, որոնց մին բուն իսկ այն խալայի կեղծ քահանան էր որուն Պոլիս հասնիլը պատմեցինք և որուն շնորհիւ Մաք Լայն կըրցած էր Զամբրճայի թաքստը գտնել։ Ընթերցողները, ինչպէս կը յիշեն, այդ կեղծ քահանան հայ մըն էր, որուն իր տանտիրուհին Վահրամ անունը տուած էր։

Վահրամի հարցաքննութիւնն ալ շատ երկար չտևեց։ Երիտասարդը առանց դժուարութեան յայտարարեց իր հայ ըլլալը և գաղտնի կազմակերպութեան մասնակից Օսմանեան հայրենիքը ազատելու համար բռնակալութեան ճանկերէն։ Ըսաւ թէ ինք իբրև Օսմանցի կը գործէր և ոչ թէ իբրև Հայ և իր նպատակն էր նպաստել Օսմանեան հայրենիքին վերածնունդեան և Սահմանադրութեան հաստատումին։

(Շարունակելի)

առջի օր պաշտօնեաներէն մէկուն յանձնարարեց յլաւն ոսկիի ապրանք առնել յաճախորդի մը և անոր փոխարժէքը եւող 50 ոսկին գտնել։ Պաշտօնեան մինչեւ իրիկուն երեւան եկած չըլլալով, վաճառականը ոստիկանութեան բողոքեց։

ՀՐԴԵՀՆԵՐ.— Անցեալ երեքշաբթի գիշեր ժամը երկուքին գիշերապահները կը ծանուցանէին թէ Բէհզատեանի Ալի պէյ գիւղը հրդեհ ծագած էր։ Թուրք թերթ մը կ'ըսէ թէ Ալի Պէյ գիւղէն հեռու Պարկալի մօտ գտնուող անտառները բռնկած են և թէ հրդեհը կը շարունակէ տակաւին։ Շատ մը անտառապահներ ղրկուած են հոն։

⁂ Անցեալ գիշեր հրդեհի սկզբնաւորութիւն մը եղած էր Թահթագալէի Բէպարճի խանին մէջ։ Ոստիկանները թանձր ծուխ մը նշմարելով թիւ 5 սենեակին մէջ, փութացին մարել զայն։ Բարիւղով թրջուած քուրջեր գտան։ Քննութիւն մը բացուած է, հրդեհին պատճառը հասկնալու համար։

⁂ Առջի գիշեր Խասքէօյի մէջ հրդեհ ծագելով ութը տուն և եօթը խանութ այրեցան։ Հրդեհ ծագած տունը ապահովագրուած ըլլալով քննութիւն կը կատարուի։

ՄԱՀԱՑՈՒ ԱՐԿԱԾ.— Անցած իրիկուն ցաւալի արկած մը պատահեցաւ Ճիպալի գտնուող Բօբբիի գործարանին մէջ։ Մուսթաֆա և Թոմա անուն երկու գործաւորներ ալիւրի պարկերու դէզի մը տակ հեղձամահ գտնուեցան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ Ս. Ի ԽՆԴԻՐԸ
ԵՒ
ԿՈՎԿԱՍԱՀԱՅԵՐԸ

«Մշակ»ի մէջ կը կարդանք.—

«Արտասահմանից վերադառնալով ցաւ ի սիրտ իմացայ հայ լրագիրներից, որ մեր՝ հարիւր և մէկ թիֆլիսեցիներիս ստորագրութեամբ թուղթը—Օրմանեան սրբազանի գործը չուսափոյթ լուծելու մասին՝ Կ. Պոլսի պատրիարքական տեղապահ արքեպիսկոպոս Վահրամ Մանկունին վերադարձրել է Թիֆլիսի կոնսիստորիային՝ վաւերացնելու մեր ստորագրութիւնը։ Տեսէք աշխարհիս կարգութիւնը, որ մեր ստորագրութեան վրա պօլսեցիները կասկածել են բաւուեր ձգել և այդ թուղթը չինծու համարել։ Բայց մաղթելն այնէ որ տեղիս թեմական առաջնորդի պաշտօնակատարը—որը, պէտք է կարծել, ստորագրողներից շատերի հետ ծանօթ է—աւելի հեռու է գնացել և ինքն էլ կասկածել է վերաբերվել մեր ստորագրութեան, յայտնելով այն կարծիքը թէ ստորագրողները առանց կարդալու և իմանալու թղթի բովանդակութիւնը խաբէութեամբ ստորագրել են։ Վահրամ եպիսկոպոսը, Գէորգ Դ. կաթողիկոսի մահից յետոյ դուցէ մնացած լինէր ստորագրող անձերի շատերին։ Բայց ինչ պատահեց նորընծայ Եփրեմ եպիսկոպոսին, որ կասկածել է վերաբերել և թոյլ է տուել իրան յայտնելու մի այդ տեսակ թղթի մասին անհիմն կարծիք։ Եփրեմ սրբազանի այս տեսակ վարմունքը կարելի է բացատրել նրանով, որ այդ թուղթը գրած ու չըլլած է եղել ստորագրութեան համար առանց նրա գիտութեան, կարծելով թէ հայ հասարակութիւնը այդպիսի դէպքերում ազատօրէն չը պէտք է գործէ, այլ պարտաւոր է եկեղեցականի օգնութեանը դիմել։ Շատ ափսոսում եմ, եթէ հայ սրբազանը իրաւ զիջավորվել է այդ տեսակ կարծիքով, տալով իր պաշտօնական վաւերականութիւնը մեր՝ թիֆլիսեցիներիս թղթի մասին։ Թող պօլսեցիներին և նոյնպէս Եփրեմ սրբազանին յայտնի լինի, որ նման դէպքերում ստորագրող անձինք Ռուսաստանի կարգերի հիման վրայ հարկաւոր չէին համարիր դիմելու ոստիկանութեան կամ նօտարին իրանց ստորագրութիւնը վաւերացնելու համար, մանաւանդ որ այն թուղթը վաճառականների հետ ստորագրել և պաշտօնական կնիքով վաւերացրել է նրանց աւագը, որ միանգամայն պարտաւոր էին բաւարար համարել թղթի իսկութիւնը ճանաչելու համար։ Եփրեմ սրբազանը լաւ ճանաչելով մեզ՝ թիֆլիսեցիներիս մի այդպիսի անհեթեթ կարծիք չը պէտք է յայտնէր, գիտենալով հանդերձ որ մենք թիֆլիսեցիներս երբեք թոյլ չէինք տայ ստորագրել տալու մի ուրիշին այդպիսի կարեւոր թղթին, որ սա չինծու համարվէր։

«Յոյս ունինք, որ հայր սրբազանը սեպտ. ամսին, երբ ստորագրող անձինք վերադառնան Թիֆլիս, կը շտապէ իր գործած սխալը ուղղել, վաւերացնելով, եթէ իրաւ այդ կարեւոր է, մեր թիֆլիսեցիներիս իսկական ստորագրութիւնը։

Ս. Բիչմիշեանց

10000 ՌՈՒԲԼԻԻ ԽՆԴԻՐԸ

Թիֆլիզի Կ. Հ. Բ. Ընկ. Խորհուրդը հետեւեալ պաշտօնական ազդը հրատարակել տուած է Կովկասահայ թերթերուն մէջ։

«Կովկասի Փոխարքայի դիւանատունը գտնվում է մի գումար, մօտ 10,000 ր. ի թիւրքահայ գաղթականների համար 1890 թ. ժողոված գումարներից։ Նորին Գերազանցութիւն կոմս Վօրօնցօվ Դաշկովը յայտնելով Կովկ. Բարեգ. Ընկ. Խորհրդի խնդիրը կարգադրել է յիշեալ գումարը տալ նաև յանձնել խորհրդին, որ վերջինս անձամբ և իր ճիւղերի միջոցով գործադրէ թիւրքահայ այն գաղթականների վրայ որոնք կը ցանկանան հայրենիք վերադառնալ, բայց զուրկ են նիւթական միջոցներից։ Խորհուրդը արդէն ստացել է 1000 ր. և սկսել է ծախսել յիշեալ կարիքների համար։ Միևնոյն ժամանակ խորհուրդը առանձին շրջաբերականով դիմել է իր ճիւղերին, որպէսզի դրանք յայտնեն խորհրդին թէ կա՞ն արդեօք իրենց շրջաններում հայրենիք վերադառնալ ցանկացող հպատակ թիւրքահայ գաղթականներ, ո՞րքան կարող է լինել դրանց թիւը և հայրենիք ուղարկելու համար ո՞րքան ծախս կը հարկաւորվի։ Այս տեղեկութիւնները խորհուրդը ուզում է իմանալ, որպէսզի վերոյիշեալ գումարից ուղարկէ նաև ճիւղերին միևնոյն նպատակով գործադրելու համար։»

ԱՒԱԶԱԿ ՍԷՅԻՏԻ ԽՆԴԻՐԸ

Վանայ առաջն. փոխանորդ Մեսրոպ քհ. կը հեռագրէ թէ աւազակ Սայիտ պէյ Հայերու ընչքին և կեանքին սպառնական նամակ մը գրած է առաջնորդարանի։ Բէյանցի հաճի Մուսայ պէյի զօրաւոր Կարճկանի քիւրտերը զինեալ լեռները կը շրջին և վիրաւորած են երկու հայ և հրացանի բռնած են հայ գիւղ մը։ Տաքիր աղայի թելադրութեամբ Միր Մըհէյ ի գործ դրած հարստահարութեանց դէմ բողոքելու համար Շատախի և Նորդուզի կողմը ամիսէ մը ի վեր Վան գտնուող ներկայացուցիչները յուսահատութեան մատնուած են և այլուր պիտի գաղթեն։ Կառավարութեան իմաց տրուած է որ Հէքեարիի Արխան գիւղի և Խօշաբ գիւղի մէջ հայոց հողերը գրաւուած ըլլալուն և Շէհալ Նաէքքրդատէ Հիքմէթ էֆ.ի բրած հալածանարութեանց չկարենալով հանդուրժել, կրօնքնին պիտի փոխեն և օտար երկիր պիտի գաղթեն. իրաւ այս վիճակին առջեւ կառավարութիւնը անտարբեր կը գտնուի, որով հետեւանքը դէշ պիտի ըլլայ։

⁂ Միւս կողմէ Պատրիարքարանը Վանայ առաջնորդէն աւազակ Սէյիտի սպառնական նամակին պատճէնը ուզած ըլլալով, տեղական կառավարութեան կողմէ հաստատել յետոյ՝ Սարաճեան սրբազան կը պատասխանէ թէ այդ սպառնագրին տակ կնիք չգտնուելուն և Սայիտ պէյի ստորագրութիւնն ալ անծանօթ ըլլալով առաջնորդարանին չեն վաւերացուցած կառավարութենէն։ Այժմ, կ'ըսէ առաջնորդը, Միր Մըհէն և միւս աւազակներու մասին ապացուցին հետապնդումներ կը շարունակուին կառավարութեան կողմէ։

ՆԷՃՄԷՏՏԻՆ ՊԷՅ
ԵՒ ՀԱՅ ՔԱՀԱՆԱՆ

Գասթէմօնիի Թադէոս քահանան կը տեղեկագրէ Պատրիարքարան թէ Դատական Նախարար Նէճմէտտին պէյ և օսմ. երեսփ. Ժողովոյ Ա. փոխ-նախագահ Ահմէտ Միւհթար էֆ. ամսոյս 4ին հոն ժամաներ և կառավարական պաշտօնեաներու, էշրաֆին և թուրք ու հայ ժողովրդեան կողմէ դիմաւորուեր են Շէքեր-Բէօրիւ ըսուած վայրը։ Յաջորդ օրը Տ. Թադէոս քահանան Թաղ. Խորհրդոյ երեք անդամներուն հետ ներկայացեր է Նէճմէտտին պէյի։ Նէճմէտտին պէյ ինչ ինչ հարցումներ ուղղեր է քահանային, որ պէտք եղած տեղեկութիւնները տուեր է և այս առթիւ պարզեր է նաեւ տեղւոյն հայ բոշաներուն կսկծալի վիճակը՝ աւելցնելով թէ՝ բոշաները երբեք չեն օգտուած սահմանադրութեան բարիքներէն և ճնշուած են միւթէվալլիներէն. «չեմ գիտեր ինչ տրամադրութեամբ, ըսեր է քահանան, մէկ կողմէն դուրսէն գաղթականներ բերելով կը հաստատէին արգասաւոր վայրեր, մինչդեռ անդին հարազատ զաւակները տոպաստանքան մը չունին»։ Դատական Նախարարը հարցուցեր է թէ Գասթէմօնի առաջնորդութիւն ըլլալու ընդունակութիւն ունի՞. քահանան պատասխաներ է թէ՝ «Եթէ Պոլսէն ալ կզտրի Գասթէմօնիի կանոնաւոր վիճակ մը կ'ըլլայ»։ Յետոյ քահանան բարի գալուստի ուղերձ մըն ալ կարդացեր է, որուն պատասխաներ է դատական նախարարը հետեւեալ կերպով.—«Յարգելի հոգեւոր տէր, ձեր արտայայտած զգացումներէն շատ գոհ եմ. կը մաղթեմ որ շատ առաւել հոգեւոր պետի հանգամանքով միայն հոս և ձեր համերաշխութեան ձգտող խօսքերով ցեղերու միութեան և համերաշխութեան աշխատիք՝ առաւել օգտակար ըլլալու համար Օսմ. Հայրենիքին և ձեր Ազգին»։ Քահանան կ'աւելցնէ թէ Նէճմէտտին պէյի այցելութիւնը գեղեցիկ տպաւորութիւն մը գործեր է զինքը ընդունողներուն վրայ և որ հրամեշտ տալով օգոստ. 9ին մեկներ է դէպի Ներքին գաւառները։

ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Ուսումնական Խորհուրդը առջի օր յատկապէս նիստ գումարեց և զբաղեցաւ վերաքննութեամբ «ազգային կրթութեան կազմական կանոնագրին» զոր Խառն Ժողովը վերադարձուցած էր վերստին ուսումնասիրելու համար և այս առթիւ պէտք տեսնելով նոր կրթական ծրագրի մը պատրաստութեան պատշաճեցուցած պետական փորձառութեան ծրագրին, որուն յանձնել այդ աշխատութիւնը յատուկ մասնախումբի մը, որուն անդամ նշանակեց Յակոբ Գօյանեան, Արամ Նիկողոսեան, Լեւոն Մելքոնեան, Յովհաննէս Հինդլեան և Ս. Սաբրիսեան էֆէնտիները։ Մասնախումբը հրաւիրուած է առաջիկայ չորեքշաբթի օր Ուսումնական Խորհուրդին հետ միասին նիստ գումարելով խորհրդակցելու այդ կարեւոր ձեռնարկի մասին։ Միւս կողմէ Ուսում. Խորհուրդը նկատի առնելով գաւառներու մէջ դիւղատնտեսութեան և երկրագործութեան կարեւորութիւնը, ինչպէս նաև տեղական պայմանները, որոնց մասնաւոր ուսումնասիրութենէ մը եաք՝ ուրոյն մասնախումբի մը միջոցով պատրաստել նաև կրթական ծրագրին յաւելուածական մասը գաւառներուն յատուկ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԿՏԱԿ ՄԸ

Իզմիրցի հայ մը՝ հանգուցեալ Սանփան էֆ. Ճըմարտախօսեան 6–7000 ոսկի արժողութեամբ երեք մաղազա և երկու տուն ազգին կտակած էր, պայմանաւ որ՝ իր կենդանութեան վարձքը ինքը առնէ, իր մահուանէն վերջ կինը և կնոջ մահուանէն վերջ ամբողջովին ազգին մնայ. ինք տարիներ առաջ մեռած ըլլալով, նախընթաց օր կինը Տիկին Արկիրա եւս մեռնելով Իզմիրի Ազգ. Մնասկը ստացուելիք կալուածներուն որոնք շուրջ 150–200 ոսկի տարեկան եկամուտ կը բերեն։ Առաջնորդին կողմէ Փոխանորդ Տ. Յովհաննէս Ա. քհնյ., ընկերակցութեամբ Տնտեսական Խորհրդոյ անդամի մը ցաւակցական այցելութիւն տուաւ հանգուցեալ Տիկ. Արկիրաի պարագաներուն։

ՈՃՐԱԳՈՐԾԻ ՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒՄԸ

Տիգրանակերտէն կը գրեն.—«Անցեալ շաբթու վիրաւոր վիճակի մէջ բռնուեցաւ այն խուժը, որ անցեալ տարի Ս. Սարգիս թաղին մէջ ծննդաբերութեան մատնուած հայ մը սպաննած էր։ Նոյն օրը կէս օրէն ժամ մը վերջ վրդովում կը տիրէր բոլոր քաղաքին մէջ. յիշեալ ոճրագործ իր խումբ մը ընկերներով պատած տանն կը հովանաւորէ մէկ քանի ոստիկան զինուորներէ. խոյս տալու և փախչիլ փորձելու միջոցին և տանիքէ տանիք ցատկած [illegible] քրիստոնեայ ոստիկան զինուորի մը կողմէ կը զարնուի վերջապէս և անմիջապէս փողոցը կիյնայ, որուն վրայ միւս հաւաքուած ոստիկաններ և նոյնչափ չարագործ ընկերները կը համնին և բէվօլվէրի հարուածներով նոյն թաղը կը թնդացնեն՝ ամբողջ ժողովուրդը խուճապի մատնելով. վերջապէս ոստիկանական ուժը կը միջամտէ, բայց անոր ուժը եւս տկար ըլլալով հարկադրաւ մը իր զինուորներով կը հասնի և հազիւ կը յաջողին վիրաւոր ոճրագործը ձերբակալել, որ այս պահուս բուժուելու համար կը գտնուի Թաղապետութեան հիւանդանոցը»։

ԵԳԻՊՏԱՀԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

Եգիպտահայ գաղութը մեծ կորուստ մը ունեցած է յանձին Եուսուֆ պէյ Ազիզի, որուն յուղարկաւորութիւնը մեծահանդէս եղած է անցեալ շաբթու յետ միջօրէին, Ս. Աստուածածին եկեղեցին մէջ։ Մեռելական արարողութեանց նախագահեր է Առաջնորդ Սրբազանը՝ շրջապատուած եկեղեցական դասէն։ Բազմաթիւ ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Խառն և Տեղական դատարաններու բարձր պաշտօնատարներ, փաստաբաններ, դատաւորներ ևայլն։ Եուսուֆ պէյ Ազիզ սերած է հնիկ Թօքաթցի ընտանիքէ մը և որդին էր Իսկէնտէր պէյ Պօղոսի, որ Արտաքին գործոց Նախարարութեան մէջ երկար տարին դիւանապետ եղած և լաւ յիշատակ մը թողած է իբր լեզուագէտ։ Ազիզ պէյ իր ամբողջ կեանքը անցուցած է Դատական գործոց վարչութեան մէջ, ուր հանրածանօթ է իբր քաջ իրաւագէտ և իբր խղճամիտ դատաւոր։ Հանգուցեալը տանն մը Մանսուրայի Խառն դատարանի ընդհանուր դատախազ և յետոյ դատաւոր եղած է։ Վերջերս Գահիրէի Խառն դատարանի մէջ բարձր պաշտօն մը ունէր։ Երկու օր եգիպտական դատարաններուն վրայ կէս դրօշակ ծածաներ է ի նշան սգոյ։

⁂ Տիար Լեւոն Մկրտիչեան Աղեքսանդրիայէն դէպի Պոլիս մեկներ է «Իսմայիլիէ» շոգենաւով, կ'ըսէ «Լուսաբեր Արև»։ Տիար Մկրտիչեան օդափոխութեան համար կ'ուղեւորի մայրաքաղաքս, ուր պիտի մնայ ամսոյ մը չափ։

⁂ Աղեքսանդրիոյ կառավարչատունը ներողութիւն խնդրած է Եգիպտոսի Բաղ. Ժողովոյ Ատենապետ Տիար Պետրոս Օհանեանէ, այն անուշադիր խօսքերուն համար զորս կառավարչատան պաշտօնեաներէ ոմանք ինքզինքնին ներածէին բանկ թղթադրամներու գործածութեան առթիւ։

ԱՆՊԱՐՏ ԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐ

Օգոստոսի 11-ին Թիֆլիզի դիւ. նահ. դատարանը, 4 օրուան դատական նիստէ մը յետոյ անպարտ արձակից Բօրչալու գաւառի Ուզունլար և Ջալալ-օղլի գիւղացի Հերակլ Գօրգինեանը, Արտաշէս Սահակեանը, Սարգիս Ջօհրապեանը և Նիկողայոս Շահվերդեանը, որոնք կ'ամբաստանուէին որպէս «Դաշնակցութիւն» կազմակերպութեան պատկանողներ։

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

Թուրքերէնի քաջահմուտ մասնագէտ մը պատրաստ է դասախօսել այցելաբար տուն. և մասնաւոր վարժարաններու մէջ. նաև կրնայ թուրքերէնով դասախօսել գիտական և մաթեմաթիքական բոլոր առարկաներ, պատրաստելու համար պետական վարժարաններու աշակերտներ։ Բանակցութեանց համար դիմել Սիրքէճի Եէնի Խան թիւ 8, առաւօտեան ժամը (Ը.Ե.) 9—12 ամէն օր։ 5—4

ԹԱՏՐՈՆ

Սկիւտար Իհսանիյէ ամառնային թատրոնին մէջ Բօմազեանի առթիւ ամէն գիշեր Ֆրանսական Վարիէթէ խումբին կողմէ և Բաթէ եղբարց սինէմաթօկրաֆի կողմէ շքեղ ներկայացումներ պիտի տրուին։ Գինը շատ աժան։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՔՈԼԵՐԱՆ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

Առջի օրուան ժամը ութէն մինչեւ երէկուան ժամը ութը քոլերայէ 70 դէպքեր պատահեցան, որոնց 25ը մահացու։ Նախորդ վարակեալներէն 8 հոգի մեռան։ Պէօյիւքտէրէի մէջ համաճարակը քիչ մը մեղմացած է, բայց մայրաքաղաքին ամէն կողմերը տարածուած է։

⁂ Բաղաքապետութիւնը կը գիտցնէ թէ Պէօյիւքտէրէի մէջ քոլերային տարածման ամէնէն գլխաւոր պատճառը այն է որ քոլերա պատահած տուներու անձերը ուրիշ տուներ գացած և գտնուած անձերու հետ յարաբերութիւն ունեցած են։ Երկրորդ պատճառն ալ ջուրերու վարակուած ըլլալն է։ Անկարելի ըլլալով քոլերա պատահած բոլոր տուները առողջապահական շղթայի տակ առնել, վարակեալները բացօթեայ տեղ մը վրաններու տակ պիտի կղզիացուին։ Աղբիւրի և գործնէշուրի գործարաններու աշխատաւորները իրենց տեղերուն մէջ պիտի կղզիացուին ոստիկանական հսկողութեան ներքեւ։ Բաւական վրան պիտի ղրկուի Պէօյիւքտէրէ։ Հիւանդներու դարմանման համար երկու բժիշկ և երկու օգնական կարգուած են։ Թաղապետական բժիշկներուն վրայ ալ երկու հոգի աւելցուած են։ Հականեխական դեղեր ղրկուած են, վարակուած տուները հականեխելու համար։ Ջրերները փակուած են ու Տէրքոզի ջուրի ընկերութեան պլուած է նոր ծորակներ բանալու։ Բաղաքապետը երէկ դարձեալ Պէօյիւքտէրէ երթալով անձամբ հսկեց առողջապահական միջոցներու գործադրութեան վրայ։

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ
ԻՄԱՄ ԵԱՀԵԱՅԻ ՀԵՏ

Օսմ. կառավարութեան և Իմամ Եահեայի միջեւ վերջնական համաձայնութիւն գոյացած է Եէմէնի մասին։ Վերջերս Նախարարաց Խորհուրդը մէկ քանի փոփոխութիւններ ներմուծելէ յետոյ Իմամ Եահեայի առաջարկներուն մէջ, Եէմէնի արշաւախումբի հրամանատարին յղած էր համաձայնութեան բնագիրը։ Պատերազմ. Նախարարութեան հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Իմամ Եահեա հաւանած է։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՍԻՐԻ ՄԷՋ

Սամսայէն հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Էպհայի և Սանաայի միջեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են։ Համանարար Էպհայի շուրջը կռիւներ կը մղուին զինուորներու և Իտրիսի մարդոց միջեւ։

ԴԱՀԼԻՃԻՆ ԴԻՐՔԸ

Նախարարաց Խորհուրդը երէկ չգումարուեցաւ, որով Նախարարական անհամաձայնութիւնը դեռ չէ հարթուած։ Նախարարաց Խորհուրդը վաղը պիտի գումարուի, անհամաձայնութեան խնդրով զբաղելու համար։

⁂ Ելմտական Նախարար Նաիլ պէյ իր բարեկամներէն մէկուն յայտարարած է թէ առողջական պատճառով պիտի հրաժարի ու Եւրոպա պիտի երթայ, անձը դարմանելու համար։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Պատերազմական Նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա բոլորովին առողջացած ըլլալով, երէկ կայս. պալատ գնաց և շնորհակալութիւն յայտնեց Սուլթանին, հիւանդութեան միջոցին ցոյց տուած հոգածութեան համար։ Յետոյ Սէրվի Պուռնիի մարքիզին այցելեց, հոն քարանթինա ազատ զինուորները աչքէ անցնելու համար։ Յետոյ պատերազմական պաշտօնատուն գնաց։ Նախարարը տեսակցութիւն մը ունեցաւ [illegible] խորհրդականին հետ։

ԲԱՆՏԱՐԿԵԱԼՆԵՐՈՒ ՓԱԽՈՒՍՏ

Գէնիճէի բանտէն 17 բանտարկեալներ խոյս տուած են։ Իբր մեղսակից ձերբակալուած են պահնորդ զինուորները և պաշտօնեաները։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— Բանքային 4^{0})$_{0}$ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1905 սեպտ. 1)14ին լրացող թիւ 31 կտրօնները և 1896 օգոս. 1)14ին 13րդ վիճակահանութեան մէջ ամորթի չ-ըհած արժեթուղթերը եթէ երբեք մինչեւ օգոս. 31)13 սեպտ. չներկայացուին, ջնջուած պիտի համարուին։ 10—2

ՍԱՆԻԹՕՐ

[illegible]

ԶՕՐԱՒՈՐ ԶԷՆՔ ՄԸՆ Է

[illegible]

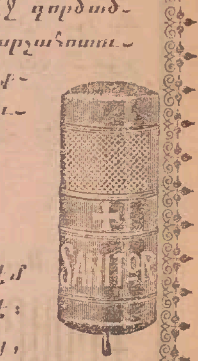

ՍԱՆԻԹՕՐ

[illegible]

ՍԱՆԻԹՕՐ

[illegible]

ՍԱՆԻԹՕՐ

[illegible]

ՍԱՆԻԹՕՐ

[illegible]

15—36

قاما قونياقی وشرابلری خالص وخيلەسزدر . بيوك بقاليه مغازەلرندە بولونور .

دپوسی : غلطه‌ده ... نومرو ٥١

ՔՈՆԵԱՔ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ — ՔԱՄՊԱ

ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուին։ Ընդ. Պահեստ՝ [illegible] թիւ 51, Ղալաթիա։ 100—32

ՏԵՂԱԿԱՆ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ

ՋՈՒՏ ԽԱՂՈՂԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Պ. Տ. ՏՕՏՕՐՕՒԼՕՍԻ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ, ԳԸՐԳ ՔԻԼԻՍԷ

[illegible]

ԸՆԴՀ. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ — Պ. ՖԼՕՐԻՏԷՍ

Բալըքբազարի Ներկիզ համաձայնակին տանն կը յանձնարարուի գործածել միայն անոնց ըմպելիները։

52—4

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂ ՇՕՔՕԼԱՆ

«ՆԷՍԹԼԷ»

շօքօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեաններու ամենազուտ կաթով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՒՂ ՇՕՔՕԼԱՆ

ամենէն սննդարարն է եւ իր համը ամէն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՒՂ ՇՕՔՕԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

“ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ„

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ-ՏՆՕՐԷՆՔ

Յ. Թ. ՀԻՆԴԼԵԱՆ ԵՒ Գ. Ա. ՄԱԼԱԹԵԱՆ

«Նոր Դպրոց»ը փոխադրած ենք Նշան Թաշ, գեղադարձ դիրքի վրայ գտնուող բարեկարգ ապարանք մը որ՝ իր ընդարձակ սրահներով ու սենեակներով, իր մշտադալար ընդարձակ պարտէզով, իր առատահոս ջուրով՝ Նոր դիւրութիւններ պիտի ընծայէ մեզի նորագոյն [illegible] համաձայն վարելու մեր սաներուն դաստիարակութեան գործը։

«Նոր Դպրոց»ին յատկացուած ապարանքին ընդարձակութիւնը ա՛յնչափ է որ 200էն աւելի աշակերտ կրնայ բովանդակել. ուստի և չի պիտի պարտաւորինք մերժել մեզի դիմող նորեկ աշակերտները, ինչպէս՝ ցաւ ի սիրտ, պարտաւորեցանք մերժել անցեալ տարեշրջանին երկրորդ կէսէն սկսեալ, տեղւոյ անբաւականութեան պատճառաւ։

Ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Տնօրէնութիւնը, Օգոստոսի 15էն սկսեալ, կրնայ ընդունիլ իրեն դիմողները, Նախորդ շէնքին մէջ՝ Բերա, Բանկալթի, Պէօյիւքտէրէ ճամբան, թիւ 26-28։

«Նոր Դպրոց»ին յայտագիր-ծրագիրը թղթատարի միջոցաւ փութով կը ղրկուի անոնց որոնք կը փափաքին ընդարձակ տեղեկութիւն ստանալ։

ՄԵՐ ՀԱՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Յայտնի է թէ մեր առողջութեան վրայ ամենէն աւելի կ'ազդեն խմելիքները։ Մաքուր անխառն խմելիք գտնելն ալ շատ դժուար է։ Մեր բոլոր հայրենակիցները այդ դժուարութենէն ազատելու համար, [illegible] անխառն խմելիքներ բերել տուած եմ ու կարելի եղածին չափ աժան գիներով կը ծախեմ Պալըք Պազար, [illegible] վաճառատան մէջ։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուի Ալէմտաղի անուշ կարասը։ [illegible] Առաջին տեսակէն [illegible] օխան 120 դրշ.։

Օսմանզատէ Ճէմալէտտին

69

کیسارنا معدن صویی

کیسارنا معدن صویی

قولرا زمانده محافظهٔ صحته خادمدر

اشبو طبیعی معدن صویی ، غازی ولذتی وخواص شفائیه‌سی اعتباریله دنیاده موجود معدن صولرینك اك اعلاسی اولوب معده ، قره‌جکر ، باغیرصاق ، بوبرك ، مثانه ، قوم والبومین خسته‌لقلرینك اك مؤثر دواسی اولدیغی اطباجه مصدق ومجربدر .

عموم اجزا دپولریله اجزاخانه‌لرده وبیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور .

— مرکز دپوسی بغچه قپوسنده کمرك اتصالنده یکی خانه‌ده‌در .

ՔԻՍԱՐՆԱ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ

Սոյն բնական հանքային ջուրը իր համով և առողջարար յատկութիւններով աշխարհիս հանքային ջուրերուն մէջ առաջին տեղը կը գրաւէ։ Բժիշկները հաստատած են որ Քիսարնա հանքային ջուրը ամենէն ազդու դարմանն է ստամոքսի, լեարդի, աղիքի, երիկամունքի, ծննդական գործարաններու, աւազախտի և ալպիւմինի հիւանդութեանց դէմ։

Այս հանքային ջուրը քոլերայի ատեն առողջութեան շատ օգտակար է։ Բոլոր դեղավաճառանոցներու, դեղարաններու և մեծ նպարավաճառներու քով կը գտնուի։

Ընդհանուր մթերանոց Պաղչէգաբու, Մաքսատան կից, Եէնի խան։ 104—11

رومانیا سرعت واپورلری

هر صالی وپنجشنبه وجمعه ایرتسی کونلری (آلافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپورلر ۱۲ ساعتده کوستنجه‌یه مواصلت ایدرلر . هرپنجشنبه کونی (الافرانغه ۳۰ ساعتده استانبولدن حرکت ایدن واپور ۱۸ ساعتده ازمیره ، ۱۲ ساعتده ازمیردن پیره‌یه وساعت ۳ ده پیره‌دن اسکندریه‌یه مواصلت ایدرلر .

بوهفته ظرفنده حرکت ایده‌جك واپورلر.

رومانیا — اغستوس ۱۶ صالی ساعت ۳ ده کوستنجه‌یه
داچیا — اغستوس ۱۸ پنجشنبه « ۳ ده کوستنجه‌یه
ایمپراتول ترایان — اغستوس ۱۸ جمعه ایرتسی « ۳ ده کوستنجه‌یه
رومانیا اغستوس ۱۸ پنجشنبه کوستنجه‌یه

اجنته‌لر : غلطه‌ده موسیو موللر وشرکاسی

استانبولده کوپری باشنده رشادیه جاده‌سنده ریختیم خانده توفیق بك

Ռումենական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրէն Պիրէաս և 30 ժամէն Պիրէասէն Աղեքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն ճեպընթաց կառախումբերուն, Պերլինի և ռումանական արագընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ՕԳՈՍՏ.
16/29 Գշ. երեկ. ժամը 3ին «Ռոմանիա» դէպի Քէօսթէնճէ
18/31 Եշ. » » 3ին «Տաչիա» դէպի Քէօսթէնճէ
18/31 Եշ. » » 3ին «Իմբ. Թրայան» դէպի Քէօսթէնճէ
20/ 2 Շբ. » » 3ին «Ռոմանիա» դէպի Իզմիր, Պիրէաս և Աղեքսան.

Տեղեկութեանց համար դիմել ռումանական շոգենաւային ընկերութեան ընդհ. գործակալ Ու. Հ. Միւլլէրի, Ղալաթիա, քարափին վրայ, և գիր գործակալ Թէվֆիգ պէյի, Պոլիս, Րէշատիէ խան, Րըխթըմ խան։

ՀԱՆՐԻՀ ԼԱՆՑ

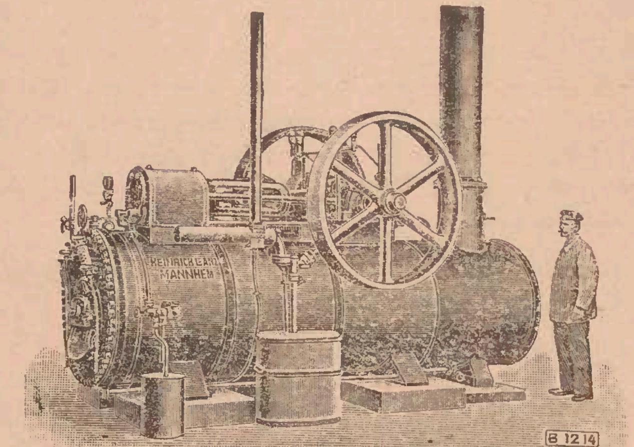

ԼՕԳՕՄՕՊԻԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ, ՓՈՂՈՑԻ ՎԱՅՐԱՇԱՐԺՆԵՐ
ԿԱԼՍԵԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ (ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ)
ՅԱՐԴԸ ԿՏՐԵԼՈՎ ՀԱԿ ՇԻՆՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՖՐԻՑ ՊՐՕՔՇԻՒԲԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՎՈՅՎՕՏԱ ԽԱՆ

مانهایمده « هانری لانس » فابریقه‌سی معمولاتی

هر جنس لوقوموبیللر وسوقاق لوقوموتیفلری ، صمان کسوب بالیه یاپان ماکنه‌لر خرمن (باتوز) ماکنه ، امتیازلی :

عموم ممالك عثمانیه اجنته‌لری فریس بروقشیر وشرکاسی

درسعادت غلطه وویووده خان

19-54

اوتوز سنه دنبری محترم مشتریلریمك خشنودیتلری ایچون اعمال وطبخ ایتدیکم برنجی قندیه صابونلری تالق وطوپراقدن واجزای مضره‌دن عاری اوله‌رق ، خانملرك صاچلرینی محافظه‌یه قارشو دفعاتله تجربه اولنمش وبارات عالیشان قوقولی وقوقوسز ارمه‌لی صابونلریمك صورت اعمالنه برقات دها اعتنا ایدیله‌رك فیئات مقطوعه ایله قوقولیسی یدی بچق ، ارمه‌لیسی آلتی غروش ، پراکنده دخی صاتیلور . یمن قهوه‌سنك دخی اعلا وبرنجی نوعندن جلب ایتدیردیکم جهتله اوروپانك مخلوط ومغشوش قهوه‌لرندن مشتریلریمی قورتارمق وبوصورتله وطن ومملکته خدمت مفتخره اولمق اوزره قیه‌سی اون بش غروشه فروخت اولنمقده‌در ، سپارش ایتمك ارزوسنده بولنانلر اصمه آلتنده یدی نومرولی مغازه‌یه تشریف ایتسونلر .

ԵՈՒՍՈՒՖ ԱՍԸՄ ԷՖԷՆՏԻ
ՕՃԱՌԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

Ն°. 7, ԱՍՄԱ ԱԼԹԸ, Ն°. 7

Սոյն վաճառատունը երեսուն տարիէ ի վեր մեծ համբաւ հանած է կրետական իր անխարդախ սապոններովը, որոնք հերաթափութիւնը կ'արգիլեն։ Հատուէծ սապոններ ալ կը ծախուին։ Այժ հանրածանօթ վաճառատանէս, Եէմէնի ընտիր խահուէ բերած ըլլալով, տասնըհինգ ղրուշի կը ծախէ։ 14—100

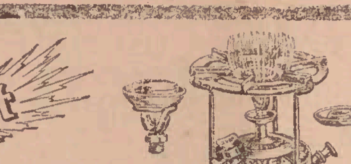

SVEA

«سوه‌ا» نام غاز اوجاقلری دونیانك اك برنجی نوع مارقه‌لی

اشبو اوجاقلر سسز قوقوسز، ودومانسز اولوب کموردن فوق‌العاده اوجوز واقونومیالیدر. بش دقیقه‌ده صویی قاینادیر ، اوطه‌لری اصیندیریر ، سوه‌ا مارقه‌سنه دقت ایتملیدر . یمکلری از زمانده پیشیریر . هریرده صاتیلور . یکانه وکیلی : استانبولده حاووزلی خانده حایز وقوفمان .

„ՍՎԷԱ" ՄԱՐՔԱՅՈՎ

10—10

ՔԱՐԻՒՂԻ ԿՐԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ

Սոյն կրակարանը անձայն, անհոտ և անծուխ է։ Ածուխի սղութեան պատճառաւ խիստ աժան ու խնայողական է այս կրակարանին գործածութիւնը։ Հինգ վայրկեանի մէջ կ'եռացնէ ջուրը, սենեակը կը տաքցնէ և կերակուրները կ'եփէ, կարճ ժամանակի մը մէջ։ Պէտք է ուշադրութիւն ընել մարքային։ Ամէն տեղ կը ծախուի։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՀԱՅՑ ԵՒ ՔՕՖՄԱՆ, Պոլիս, Հաւուզլը խան։

ԷՏՀԷՄ ԲԷՐԹԷՎ ԴԵՂԱՐԱՆԸ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԵՂԵՐԸ

Եւրոպայի բոլոր ցուցահանդէսներուն մէջ ոսկեմետալներով վարձատրուած է։

Տիեզերական համբաւ եւ մրցանակներ է ստացած. Բերթեւի դեղարանը։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

խիստ օգտակար է տկարակազմներուն, սակաւարիւններուն և ոսկորի հիւանդութեան ենթակայ եղող և չքաւոր տղոց համար։

ՔՐԷՄ ԲԷՐԹԷՎԸ

դէմքի բիծերը և խալաւարտները ու ձեռքի ճաթռտուքները կ'անհետացնէ։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ՋՈՒՐԴԱՓՈՇԻՆ

դէմքը կը ճերմկցնէ և թարմութիւն կը պարգեւէ մարմնոյն։

ՔԻՆԱՔԻՆԱՅՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ՄԱԶԻ ՋՈՒՐԸ

մազերը կ'ամրացնէ, անոնց թափելուն առաջքը կ'առնէ ու թեփերը կ'անհետացնէ։

ԲԷՐԹԷՎԻ ՏՂՈՑ ՓՈՇԻՆ

օրօրոցի տղոց կարմրութիւնները և խածուածները կ'անհետացնէ։

ՔՕԶՄԷԹԻՔ ԲԷՐԹԷՎԸ

պեխերը կ'ամրցնէ և ուղիղ կը կեցնէ զանոնք։

ՔԻՆԱՔԻՆԱՅՈՎ և ՄԱՆՈՒՇԱԿՈՎ ԲԷՐԹԷՎԻ ԱՏԱՄՆԱՓՈՇԻ

Անոնք որ կ'ուզեն ակռաները մաքուր ու ճերմակ պահել, պէտք է այդ փոշիէն գործածեն։

ԲԷՐԹԷՎԻ Օ ՏԸ ՔՕԼՕՆԸ

ամէն տեսակ օ տը քօլօններէն ընտիր է։ Եղրեւանիով, յասմիկով, ամբրով պատրաստուածները պէտք չեն ձգեր լէվանթա գործածելու։

Բոլոր դեղարաններուն, դեղավաճառներուն եւ քօհաֆիքի վաճառատանց մէջ կը գտնուին։ Ընդհ. կեդրոնատեղին է Նոր Ճամիին դիմաց Էճզ. Նէճիպ դեղավաճառանոցը։ 18 14

عثمانیه اوتلی

صاحب ومدیری نرسیس پاپاسیان

غلطه ۳۰ یوکسك قالدیرم ۳۰ :

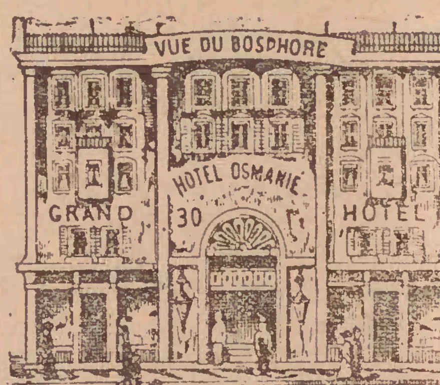

GALATA, YUKSEK KALDIRIM Nº 30

اوتلجیلك ایله اشتهار ایتمش ودور استبدادك قهرینه اوغرامش اولان نرسیس افندی پاپاسیان، بوکره یوکسك قالدیرمده «عثمانیه» نامیله یکید برمنتظم اوتل تفریش ایلمشدر . اوتل ، اطه‌لر ومرمره وبوغاز ایچنه ناظر غایت فراخ اوطه‌لری والکتریق چاکلرینی وهوا غازینی حاوی وطهارت ونظافته صوك درجه دقتلی صورتده ترتیباتی اکمال ایدلمشدر. موقعی هرصنف اهالی ایچون مرکز اولوب استانبولك جوار کویلرنده‌کی بهالی محللرده اقامت ایده‌جکلره ، هم تبدیل هوا وهمده ایش خصوصنده غایت الویریشلی اولدیغی وبرکره تشریف بیوره‌جق ذوات کرامك هرحالده ممنون قاله‌جقلری عرض وبیان قیلنور .

ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ **ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ**

ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ, ԹԻՒ 30

Նախկին հանրածանօթ պանդոկապետ [illegible] ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ որ բռնապետական ճնշման տակ ստիպուած թողած էր իր ասպարէզը, այժմ քաջալերուած Սահմանադրութեան ընծայած բարիքներէն, այս անգամ հիմնած է դարձեալ պանդոկ մը, Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմի վրայ։

Սոյն պանդոկը ունի սքանչելի դիրք մը. ամբողջ Վոսփորը, Կղզիները ու Մարմարայի ծովը իր առջեւն են։

Եւրոպական նորը ճաշակով կահաւորուած, ելեկտրական զանգակներով և օդային կազերով լուսաւորուած է. սպասարկութիւնը անթերի և մաքրութիւնը կատարեալ է. Նաւահանգիստ ճերմակեղէններու մասին վերջին ծայր խնամք տարուած է։ Մէկ խօսքով, յաճախորդի մը հանգստութեանը համար ամէն կարելի միջոցներ ձեռք առնուած է։

Ամէն անոնք որ օդափոխութեան համար Պոլիս գալով և գիւղերը կը քաշուին, սուղ վարձքերով օտար պանդոկներ կը յաճախեն, մեր պանդոկը գալով այլեւս գիւղագնացութեան պէտք չպիտի զգան։

Սոյն պանդոկը Պոլսոյ, Ղալաթիոյ, Բէյօղլի ճիշդ կեդրոնը ըլլալով վաճառական մը կամ գաւառացի մը ինչ գործի և ինչ դասակարգի որ պատկանի, մեծապէս պիտի կարենայ իր առաւելութիւններէն օգտուիլ։ Ուստի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ իր արհեստին մէջ ունեցած փորձառութեամբը և գործելակերպովը ծանօթ ըլլալով ամէնուն, կը խնդրէ իր նախկին յաճախորդներէն և ամէն անոնցմէ որոնք Պոլիս կու գան, բարեհաճին անգամ մը Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմ ՕՍՄԱՆԻՅԷ ՊԱՆԴՈԿը յաճախելու, անձամբ ստուգելու համար իր խօսքերուն ճշմարտութիւնը։ ԾԱՆ.— «ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ» անունը պէտք չէ շփոթել Ղալաթիոյ «Օթէլ Օսմանիէ»ի հետ։

ԳԻՆԵՐԸ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ 12—52

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Գ. ՓՕՅԱՃԵԱՆ

دیشلرکزی محافظه ایتمك ایسترسه‌کز
رفعت دیش صویی قوللانکز هراجزاخانه‌ده بولنور

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ.

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)
ԱՄԲՈՂՋ ՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50.000.000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9 275,000 Ֆրանք
Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիք, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քասանթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանիա, Պիրէաս, Բաթրաս, Վոլօ, Շիրան Քալամաթա, Թրիբոլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատան վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժեթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն. Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. Տնօրէն
Զ. ՄԷԼԱՍ.

طراش : ۱ غروش
بك اوغلنده آصمه‌لی مسجد نومرو ۹
« پاساژ دوروپ نومرو ۱۸

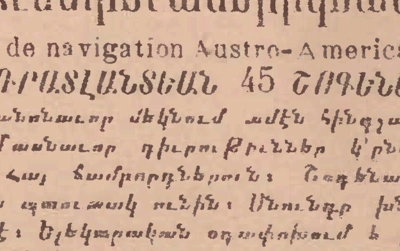

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրօ ամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը կրկին պտուտակ ունին։ Անոնք խնամեալ են։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և դեղ ձրի։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան,

Ղալաթիա, Տարագ իսկէլէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշիէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻՋԻ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

(ԼԸՄՆԻԵԹ ՍԱՆՏԸՂԸ)
1284 ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Օսմ. կառավարութեան երաշխաւորութեան ներքեւ կը գտնուի եւ երկրագործ. պանքային քով, բացած է Պոլիս Ճաղալ Օղլու փողոց, իր սեփական շէնքին մէջ։

Հետեւեալ պայմաններով դրամ կ'ընդունի եւ փոխառութիւն կ'ընէ։

Դրամ ընդունելու պայմաններ.—

Մէկ տարի եւ աւելի պայմանաժամով աւանդ դրուած դրամներու համար տարին հարիւրին հինգ տոկոս։

Վեց ամսուան պայմանաժամով դրուած դրամներուն համար տարին հարիւրին 4 տոկոս։

Առանց պայմանաժամի, ընթացիկ հաշուով, այսինքն ուզուած ատեն դրամները առնելու պարագային, տարին հարիւրին 4 տոկոս կը վճարէ։

Առանց պայմանաժամի կ'ընդունի մէկ քառորդ ոսկիէն սկսեալ մինչեւ 500 ոսկի։

Փոխառութեան պայմաններ.—

Գոհարեղէններու, ոսկի ու արծաթ սպասներու և արժեթուղթերու փոխարէն տարեկան հարիւրին ութը տոկոսով դրամ փոխ կուտայ։

Ապահովութեան Սնտուկը տէրութեան շահերուն ծառայող հանրօգուտ հաստատութիւն մըն է և իր գործառնութեանց մէջ ժողովրդեան շահերը կը փնտռէ։ Թէ՛ երկրին և թէ ժողովուրդեան շահերուն նպաստաւոր է Ապահովութեան Սնտուկը նախընտրել քան թէ օտար հաստատութեանց հետ գործ ընել։

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԱՅՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՓԻՐԷՕՍԻ և ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ. ԵԼԵԿՏՐ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ ճաշ.— Սեղանի գինին ձրի։

«Օսմանիէ» շոգենաւը, նաւապետ Կէթէլէի, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Եշ. օր սեպտ. 4ին և պիտի մեկնի երեքշաբթի սեպտ. 5ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէաս։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Մինիէ» շոգենաւը, նաւապետ Լարուլաս, 1911 օգոստ. 30 հինգշաբթի օր, Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, սեպտ. 2 շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կէլիպօլու, Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Հռոդոս, Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուզ, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բօրթ Սայիտ և Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

محترم وطنداشلریمزه

بالق بازارنده فرون اتصالنده عثمان زاده جمال الدین افندی ، ممالك عثمانیه‌نك هرطرفلرندن حیله‌سز وغایتله نفیس ساده یاغلر ایله زیتون یاغلری وآغز طادیله یمك مراقلیسی اولان آشپزورانه مخصوص ارزاق سائره جلب ایتمش اولدیغندن، اخوان وطنك رغبتلرینی تمنی ایدر.

محمد رفعت
دیش طبیبی

باب عالی جاده‌سنده نورعثمانیه کوشه‌سنده پارس دارالفنوننده دپلوماسی حائزدر ، دیشجیلك صنعتك ترقیات جدیده‌سنی بالفعل تطبیق ایدر. مراجعت ایدنلر راحت راحت اغز طادیله عودت ایدرلر .

ماجد محمد قره فاشه

ՄԱՃԻՏ ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇ

ԹՕՀԱՖԻԷԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 11 ԵՒ 12

Սոյն առեւտրական հաստատութեան նշանաբանն է առեւտրական աշխարհի մէջ սա իմաստալից օրէնքին հետեւիլ. «Վերանորոգութեան ոգին կ'ապահովէ յաջողութիւնը»։ Եւրոպայի նմանօրինակ հաստատութեանց նման նոր վաճառատուն մը շինել տուած է, ուր թօհաֆիէի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ կը գտնուին։ Վաճառատան Տէրը Եւրոպայի առեւտրական ամենէն կարեւոր կեդրոններուն մէջ ըրած ուղեւորութեան շնորհիւ, բերել տուած է ամենավերջին նորաձեւութեամբ շինուած, կիներու և տղոց յատուկ ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ, ԺԻՒՊԵՐ ԵՒ ԺԻՒՊՕՆՆԵՐ, այրերու և տղոց համար ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՖԱՆԹԷԶԻ ԲԱՃԿՈՆՆԵՐ, ամրան յատուկ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐ և վաճառատան գլխաւոր ապրանքը և մասնագիտութիւնը եղող ՖԱՆԷԼԱ, ԳՈՒԼՊԱՅ և ուրիշ շատ տեսակ ընտիր ապրանքներ։ Կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը, համոզուելու համար թէ հոն գտնուող ապրանքները ինչ ընտիր տեսակէ և որքան աժան են։

Վաճառատունը Մահմուտ Փաշա Շէքէրճի խանին կից 37 և 38 թիւ խանութներէն զատ ուրիշ մասնաճիւղ չունի։ Այս մասին յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի։ 30—52